

Upravnštvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inzistratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. — Telefon št. 2435.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2 — Telefon št. 190.
Računi pri pošti ček zavodih: Ljubljana št. 11.842; Praha číslo 78.180; Wien št. 105.241.

Naročnina znaša mesečno 25.— Din. za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:

Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126. Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 2440 (ponoči 2582). Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190.

Rokopisi se ne vratajo. — Oglas po tarifu.

JUTRO

Gospodarska vojna med Francijo in sovjeti Zaradi francoskih ukrepov proti sovjetskemu dumpingu so sovjeti preklicali svoja naročila v Franciji

Pariz, 4. novembra. M. List ruskih emigrantov »Poslednje Novosti« objavlja zanimive podatke o novem gospodarskem sporu med Francijo in sovjetsko Rusijo. List poroča, da je storila francoska vlada energične korake proti sovjetskemu dumpingu in da je zaradi tega sovjetska vlada preko svojega trgovinskega zastopnika v Parizu takoj prekinila pogajanja s francoskimi tvrdkami o različnih dobavah za Rusijo ter je sporočila francoskim gospodarskim krogom, da bodo sovjeti v bodoči drugod nabavljati blago, ki so ga dosedaj kupovali v Franciji. Francoske tvrdke so se obrnile na francosko ministrstvo zunanjih poslov, ki je povabilo sovjetskega veleposlanika dr. Dovgalevskoga na konferenco. Na tem sestanku so zastopniki francoskega zunanjega ministrstva sporočili

sovjetskemu diplomatu, da bo smatrala Francijo tako postopanje kot napoved gospodarske vojne Franciji in da bo primorala storiti vse, kar se ji bo zelo potrebno napram Rusiji. Dovgalevski je o tem nemudoma obvestil moskovsko vlado, ki je poslala v Pariz najvišjega šefu ruskih trgovinskih zastopstev v Evropi, Ljubimova, z nalogom, da uredi to vprašanje. Ljubimov je že imel tozadvenje pogajanja v Parizu in pred nekaj dnevi odpotoval iz Francije v Berlin. Kakšen uspeh so imela ta pogajanja, ni bilo mogče doznati.

»Poslednje Novosti« pristavlja, da so sovjetti razveljavili svoja naročila večjega števila avtomobilov v Franciji ter poverili kupovali vozil italijanski tvrdki »Fiat. Italijanska vlada je odobrila za ta naročila večjo garancijo.

RAZOROŽITEV AVSTRIJSKIH SOCIJAL-NODEMOKRATSKIH ORGANIZACIJ

Ofenziva ministra Starhemberga proti socijalistom — Iskanje orožja pri socijalističnih organizacijah po vsej državi — Slabi rezultati

Dunaj, 4. novembra, s. V zadnjih dneh so oblasti zasledile velike transporde orožja po republikanskem »Schutzbundu« in drugih socijalno-demokratičnih organizacijah. »V interesu ohranitve reda in miru ter državne autoritete,« kakor se pravi v uradni objavljavi, so oblasti sklenile, onemogočiti te tajanstvene dogodek v socijalno-demokratskem taboru, ki bi »mogli povzročiti vznemirjenje med prebivalstvom.« Tako je bilo danes odrejeno splošno iskanje orčja pri socijalističnih organizacijah po vsej republike.

Preiskave na Dunaju so bile danes popoldne že končane. V dunajskih socijalno-demokratiskih lokalih niso našli nikakega orožja. Pač pa je policija baje našla nekaj orožja v lokalih, ki ne veljajo za socijalistične in kjer zato niso pričakovani preiskave.

V teh lokalih je zaplenila policija več vojaških pušk, dele strojnici, boksarie in drugo orožje. V Fernkörngasse so dalje razkrili skladisce Schutzbunda in v njem dobili 34 pušk ter precej municije.

V Dunajskem Novem mestu so zaplenili 2200 pušk, od teh 500 na magistratu in 1200 v bivši letalski vojašnici. V Mödlingu so našli v socijalno-demokratiskem taboru 100 pušk.

Preiskave na Dunaju so bile danes popoldne že končane. V dunajskih socijalno-demokratiskih lokalih niso našli nikakega orožja. Pač pa je policija baje našla nekaj orožja v lokalih, ki ne veljajo za socijalistične in kjer zato niso pričakovani preiskave.

V teh lokalih je zaplenila policija več vojaških pušk, dele strojnici, boksarie in drugo orožje. V Fernkörngasse so dalje razkrili skladisce Schutzbunda in v njem dobili 34 pušk ter precej municije.

V Steyrju so našli veliko množino municije in 12 infanterijskih pušk, v gornjeavstrijskem premogovnem revirju pa so zaplenili 42 pušk. 2 strojnici, 14.000 patronov za strojnice, 5 amonit patron, večje količino infanterijske municije, ročne granate, pištole in drugo. V Inomostu so našli 6 strojnici s 130 zaboji municije in več zabojev z deli strojnici.

Iz drugih, zlasti manjših krajev države so našli veliko množino municije in 12 infanterijskih pušk, v gornjeavstrijskem premogovnem revirju pa so zaplenili 42 pušk. 2 strojnici, 14.000 patronov za strojnice, 5 amonit patron, večje količino infanterijske municije, ročne granate, pištole in drugo. V Inomostu so našli 6 strojnici s 130 zaboji municije in več zabojev z deli strojnici.

Iz drugih, zlasti manjših krajev države so našli veliko množino municije in 12 infanterijskih pušk, v gornjeavstrijskem premogovnem revirju pa so zaplenili 42 pušk. 2 strojnici, 14.000 patronov za strojnice, 5 amonit patron, večje količino infanterijske municije, ročne granate, pištole in drugo. V Inomostu so našli 6 strojnici s 130 zaboji municije in več zabojev z deli strojnici.

Iz drugih, zlasti manjših krajev države so našli veliko množino municije in 12 infanterijskih pušk, v gornjeavstrijskem premogovnem revirju pa so zaplenili 42 pušk. 2 strojnici, 14.000 patronov za strojnice, 5 amonit patron, večje količino infanterijske municije, ročne granate, pištole in drugo. V Inomostu so našli 6 strojnici s 130 zaboji municije in več zabojev z deli strojnici.

Iz drugih, zlasti manjših krajev države so našli veliko množino municije in 12 infanterijskih pušk, v gornjeavstrijskem premogovnem revirju pa so zaplenili 42 pušk. 2 strojnici, 14.000 patronov za strojnice, 5 amonit patron, večje količino infanterijske municije, ročne granate, pištole in drugo. V Inomostu so našli 6 strojnici s 130 zaboji municije in več zabojev z deli strojnici.

Iz drugih, zlasti manjših krajev države so našli veliko množino municije in 12 infanterijskih pušk, v gornjeavstrijskem premogovnem revirju pa so zaplenili 42 pušk. 2 strojnici, 14.000 patronov za strojnice, 5 amonit patron, večje količino infanterijske municije, ročne granate, pištole in drugo. V Inomostu so našli 6 strojnici s 130 zaboji municije in več zabojev z deli strojnici.

Iz drugih, zlasti manjših krajev države so našli veliko množino municije in 12 infanterijskih pušk, v gornjeavstrijskem premogovnem revirju pa so zaplenili 42 pušk. 2 strojnici, 14.000 patronov za strojnice, 5 amonit patron, večje količino infanterijske municije, ročne granate, pištole in drugo. V Inomostu so našli 6 strojnici s 130 zaboji municije in več zabojev z deli strojnici.

Iz drugih, zlasti manjših krajev države so našli veliko množino municije in 12 infanterijskih pušk, v gornjeavstrijskem premogovnem revirju pa so zaplenili 42 pušk. 2 strojnici, 14.000 patronov za strojnice, 5 amonit patron, večje količino infanterijske municije, ročne granate, pištole in drugo. V Inomostu so našli 6 strojnici s 130 zaboji municije in več zabojev z deli strojnici.

Iz drugih, zlasti manjših krajev države so našli veliko množino municije in 12 infanterijskih pušk, v gornjeavstrijskem premogovnem revirju pa so zaplenili 42 pušk. 2 strojnici, 14.000 patronov za strojnice, 5 amonit patron, večje količino infanterijske municije, ročne granate, pištole in drugo. V Inomostu so našli 6 strojnici s 130 zaboji municije in več zabojev z deli strojnici.

Iz drugih, zlasti manjših krajev države so našli veliko množino municije in 12 infanterijskih pušk, v gornjeavstrijskem premogovnem revirju pa so zaplenili 42 pušk. 2 strojnici, 14.000 patronov za strojnice, 5 amonit patron, večje količino infanterijske municije, ročne granate, pištole in drugo. V Inomostu so našli 6 strojnici s 130 zaboji municije in več zabojev z deli strojnici.

Iz drugih, zlasti manjših krajev države so našli veliko množino municije in 12 infanterijskih pušk, v gornjeavstrijskem premogovnem revirju pa so zaplenili 42 pušk. 2 strojnici, 14.000 patronov za strojnice, 5 amonit patron, večje količino infanterijske municije, ročne granate, pištole in drugo. V Inomostu so našli 6 strojnici s 130 zaboji municije in več zabojev z deli strojnici.

Iz drugih, zlasti manjših krajev države so našli veliko množino municije in 12 infanterijskih pušk, v gornjeavstrijskem premogovnem revirju pa so zaplenili 42 pušk. 2 strojnici, 14.000 patronov za strojnice, 5 amonit patron, večje količino infanterijske municije, ročne granate, pištole in drugo. V Inomostu so našli 6 strojnici s 130 zaboji municije in več zabojev z deli strojnici.

Iz drugih, zlasti manjših krajev države so našli veliko množino municije in 12 infanterijskih pušk, v gornjeavstrijskem premogovnem revirju pa so zaplenili 42 pušk. 2 strojnici, 14.000 patronov za strojnice, 5 amonit patron, večje količino infanterijske municije, ročne granate, pištole in drugo. V Inomostu so našli 6 strojnici s 130 zaboji municije in več zabojev z deli strojnici.

Iz drugih, zlasti manjših krajev države so našli veliko množino municije in 12 infanterijskih pušk, v gornjeavstrijskem premogovnem revirju pa so zaplenili 42 pušk. 2 strojnici, 14.000 patronov za strojnice, 5 amonit patron, večje količino infanterijske municije, ročne granate, pištole in drugo. V Inomostu so našli 6 strojnici s 130 zaboji municije in več zabojev z deli strojnici.

Iz drugih, zlasti manjših krajev države so našli veliko množino municije in 12 infanterijskih pušk, v gornjeavstrijskem premogovnem revirju pa so zaplenili 42 pušk. 2 strojnici, 14.000 patronov za strojnice, 5 amonit patron, večje količino infanterijske municije, ročne granate, pištole in drugo. V Inomostu so našli 6 strojnici s 130 zaboji municije in več zabojev z deli strojnici.

Iz drugih, zlasti manjših krajev države so našli veliko množino municije in 12 infanterijskih pušk, v gornjeavstrijskem premogovnem revirju pa so zaplenili 42 pušk. 2 strojnici, 14.000 patronov za strojnice, 5 amonit patron, večje količino infanterijske municije, ročne granate, pištole in drugo. V Inomostu so našli 6 strojnici s 130 zaboji municije in več zabojev z deli strojnici.

Iz drugih, zlasti manjših krajev države so našli veliko množino municije in 12 infanterijskih pušk, v gornjeavstrijskem premogovnem revirju pa so zaplenili 42 pušk. 2 strojnici, 14.000 patronov za strojnice, 5 amonit patron, večje količino infanterijske municije, ročne granate, pištole in drugo. V Inomostu so našli 6 strojnici s 130 zaboji municije in več zabojev z deli strojnici.

Iz drugih, zlasti manjših krajev države so našli veliko množino municije in 12 infanterijskih pušk, v gornjeavstrijskem premogovnem revirju pa so zaplenili 42 pušk. 2 strojnici, 14.000 patronov za strojnice, 5 amonit patron, večje količino infanterijske municije, ročne granate, pištole in drugo. V Inomostu so našli 6 strojnici s 130 zaboji municije in več zabojev z deli strojnici.

Iz drugih, zlasti manjših krajev države so našli veliko množino municije in 12 infanterijskih pušk, v gornjeavstrijskem premogovnem revirju pa so zaplenili 42 pušk. 2 strojnici, 14.000 patronov za strojnice, 5 amonit patron, večje količino infanterijske municije, ročne granate, pištole in drugo. V Inomostu so našli 6 strojnici s 130 zaboji municije in več zabojev z deli strojnici.

Iz drugih, zlasti manjših krajev države so našli veliko množino municije in 12 infanterijskih pušk, v gornjeavstrijskem premogovnem revirju pa so zaplenili 42 pušk. 2 strojnici, 14.000 patronov za strojnice, 5 amonit patron, večje količino infanterijske municije, ročne granate, pištole in drugo. V Inomostu so našli 6 strojnici s 130 zaboji municije in več zabojev z deli strojnici.

Iz drugih, zlasti manjših krajev države so našli veliko množino municije in 12 infanterijskih pušk, v gornjeavstrijskem premogovnem revirju pa so zaplenili 42 pušk. 2 strojnici, 14.000 patronov za strojnice, 5 amonit patron, večje količino infanterijske municije, ročne granate, pištole in drugo. V Inomostu so našli 6 strojnici s 130 zaboji municije in več zabojev z deli strojnici.

Iz drugih, zlasti manjših krajev države so našli veliko množino municije in 12 infanterijskih pušk, v gornjeavstrijskem premogovnem revirju pa so zaplenili 42 pušk. 2 strojnici, 14.000 patronov za strojnice, 5 amonit patron, večje količino infanterijske municije, ročne granate, pištole in drugo. V Inomostu so našli 6 strojnici s 130 zaboji municije in več zabojev z deli strojnici.

Iz drugih, zlasti manjših krajev države so našli veliko množino municije in 12 infanterijskih pušk, v gornjeavstrijskem premogovnem revirju pa so zaplenili 42 pušk. 2 strojnici, 14.000 patronov za strojnice, 5 amonit patron, večje količino infanterijske municije, ročne granate, pištole in drugo. V Inomostu so našli 6 strojnici s 130 zaboji municije in več zabojev z deli strojnici.

Iz drugih, zlasti manjših krajev države so našli veliko množino municije in 12 infanterijskih pušk, v gornjeavstrijskem premogovnem revirju pa so zaplenili 42 pušk. 2 strojnici, 14.000 patronov za strojnice, 5 amonit patron, večje količino infanterijske municije, ročne granate, pištole in drugo. V Inomostu so našli 6 strojnici s 130 zaboji municije in več zabojev z deli strojnici.

Iz drugih, zlasti manjših krajev države so našli veliko množino municije in 12 infanterijskih pušk, v gornjeavstrijskem premogovnem revirju pa so zaplenili 42 pušk. 2 strojnici, 14.000 patronov za strojnice, 5 amonit patron, večje količino infanterijske municije, ročne granate, pištole in drugo. V Inomostu so našli 6 strojnici s 130 zaboji municije in več zabojev z deli strojnici.

Iz drugih, zlasti manjših krajev države so našli veliko množino municije in 12 infanterijskih pušk, v gornjeavstrijskem premogovnem revirju pa so zaplenili 42 pušk. 2 strojnici, 14.000 patronov za strojnice, 5 amonit patron, večje količino infanterijske municije, ročne granate, pištole in drugo. V Inomostu so našli 6 strojnici s 130 zaboji municije in več zabojev z deli strojnici.

Iz drugih, zlasti manjših krajev države so našli veliko množino municije in 12 infanterijskih pušk, v gornjeavstrijskem premogovnem revirju pa so zaplenili 42 pušk. 2 strojnici, 14.000 patronov za strojnice, 5 amonit patron, večje količino infanterijske municije, ročne granate, pištole in drugo. V Inomostu so našli 6 strojnici s 130 zaboji municije in več zabojev z deli strojnici.

Iz drugih, zlasti manjših kraje

Zadnji dnevi volilne borbe v Avstriji

Dunaj, 3. novembra.

V nedeljo se bodo vršile volitve, ki so morda najpomembnejše, najdaleko-sejnejše, kar jih je mlada avstrijska republika imela. Z ozirom na splošno evropsko situacijo, zaradi važne zemljepisne lege Avstrijе in v zvezi z vremjem v celiem nemškem svetu, ki se je posebno močno izrazilo pri zadnjih volitvah v Nemčiji, zanimajo avstrijske volitve ne samo domačine, marveč celo Evropo, posebno pa sosedje.

Volilna borba dosega vrhunc. Včeraj, v nedeljo je bila ogromna manifestacija krščanskih socijalcev in z njimi zvezanih heimwehrovcev pod vodstvom majorja Feyja na »Trgu junakov«. V sprevodu, ki je sledil shodu, je bilo blizu 100.000 ljudi, med civilisti posebno veliko žensk, ki imajo v Avstriji, kakor znano, tudi volilno pravico.

Glavni predmet pozornosti so seveda bili uniformirani, vojaško organizirani heimwehrovci,

ki pa jih je bilo samo par tisoč. Videl sem vse mogoče uniforme. Naječ jih ima zeleno blizu s čepico starih avstrijskih planinskih in lovskih polkov. Hlače so poljubne. Vodje oddelkov so sami bivši cesarski oficirji. Kdor jih ima, si je pripel na prsi in nanizal okoli klobuka vsa svoja cesarska odlikovanja. Mnoge čete nosijo na hrbtni telecijake. Cloveku se zazdi, da je v letu 1914. Godba svira cesarsko himno, ki jo je z drugim besedilom prevzela republika. Vidiš pehoto, konjenico (brez konj), vse mogoče druge vojaške vrste, pravcato armado. Avstriji je mirovna pogoda prepovedala večjo redno vojno; zato pa si je postavila nereno armado raznih brambovskih formacij, ki štejejo skupaj daleko več kot katerakoli redna armada sosednih držav, ki ne spadajo med velesile. Zanimivo pri heimwehrovcih je, da niso s predpisanim petelinjim perjem (zato jih socialisti zmerjajo s »Hahnenschwanzler«) okinčani samo mladi ljudje, ki se še niso udeležili svetovne vojne, marveč se v teh formacijah opaža največ zrelih mož bivših cesarskih vojsčakov. Pozdravljam nekam sramežljivo napol fašistovko. Kakor da se jimi roka spriče še ne čisto pozabljenih časov ne more popolnoma iztegniti.

Odločneje fašistovko se obnašajo nacionarni socialisti

»Hitlerjevega pokreta«. Dečki razvijajo čudovito delavnost. Včeraj so se zbrali na Karlovem trgu. Bilo je tudi precej publike, ki jih je živalno pozdravljala. Opremili so kakih 20 tovornih avtomobilov s kričecimi propagandnim lepaki. Tam se bera o »tretjem cesarstvu«, o »verigah«, ki jih bodo zdobili in podobno. »Rjavosrajčniki« s »hakenkrajcem« so skoro vsi mladiči, ki vojske niso videli. Navdušeni pa so zelo: Tako kriče: »Heil Adolf!« prav en del, drugi odgovarja »Hitler!« In roke iztegujejo že precej fašistovko. Reči pa moram, da jim kot Nemcem ta gesta ne pristoja posebno lepo.

Pred prvo dnevi sem šel na njihov shod v tretjem okraju. Dvorana je bila skoraj polna rjavosrajčnikov, čedno število. Če ne bi bil pred tednom v istem lokalnu na socialističnem shodu, bi dejal, da so imeli narodni socialisti lep uspeh. Ampak dunajski župan Seitz je imel poleg natlačene dvoranje in nabitega ogromnega dvorišča še polno ulico. Moral si je pomagati z zvočniki. Hitlerjevem teh ni bilo treba. Na njihovem shodu je govoril poleg lokalnega kandidata in poleg »Gauleiterja« Frauenfelda neki Hitlerjev poslanec iz Nemčije. Bil je posebno dolgočasen in prazen. Nemčija mora biti zelo razburkana v vsem frazerjinstvom, da so se mogli v Hitlerjevem gibanju uhevativi ljudje, čijihi govorniške sposobnosti ne bi užgale pri nas niti v Uršnih selih.

Če pa hitlerjevcii niso duhoviti ljudje, s tem se daleč ni rečeno, da v teh krajih s časom ne bi mogli dosegči kakega uspeha. Morda bodo celo sedaj bolje odrezali, kakor se splošno misli. Agilni so na vse pretege. Za zadnje dni so naročili celo vrsto govornikov iz Nemčije in Češkoslovaške. Fanatizma jih ne manika.

»Heimatblock«

nima posebno obiskanih shodov, vsaj na Dunaju ne, ker je tu večina heimwehrovcev na strani krščanskih socialistov. Omeniti pa je, da vsi heimwehrovci (tisti, ki so pri Starhembergovem bloku in oni, ki se potegujejo za krščansko socialistično kandidato majorja Feyja in Raabu) izjavljajo, da bodo v parlamentu »držali skupaj«. O njihovih govorih je bilo dosti demantiev. Zame ne more biti demantirano, kar sem na vseh shodih Heimwehrov, Heimatwehrov, Heimatschutzov itd. kakor se že imenujejo, ponovno slišal na lastna ušesa: »Oblasti, ki smo jo prevzeli, ne damo na noben način več iz rok, pa naše volitve iztečejo, kakor hočejo...« V zvezi z dalekosežnimi spremembami pri državni politici so take-le izjave zelo značilne.

Schobrov blok

lahko napolni s poslušalci največje dvorane, ako je napovedan kot govornik sam dr. Schober. Ko pa ta neha govoriti, se večina publike odstrani. Doktor Schober je tipičen avstrijski visoki uradnik starega kova. Na to tradicijo

se tudi sam prav rad sklicuje. Mnogim ljudem je ta mirni, zmeri, nedolgovsenejši, kar jih je mlada avstrijska republika imela. Z ozirom na splošno evropsko situacijo, zaradi važne zemljepisne lege Avstrijе in v zvezi z vremjem v celiem nemškem svetu, ki se je posebno močno izrazilo pri zadnjih volitvah v Nemčiji, zanimajo avstrijske volitve ne samo domačine, marveč celo Evropo, posebno pa sosedje.

Volilna borba dosega vrhunc. Včeraj, v nedeljo je bila ogromna manifestacija krščanskih socijalcev in z njimi zvezanih heimwehrovcev pod vodstvom majorja Feyja na »Trgu junakov«. V sprevodu, ki je sledil shodu, je bilo blizu 100.000 ljudi, med civilisti posebno veliko žensk, ki imajo v Avstriji, kakor znano, tudi volilno pravico.

Glavni predmet pozornosti so seveda bili uniformirani, vojaško organizirani

heimwehrovci,

ki pa jih je bilo samo par tisoč. Videl sem vse mogoče uniforme. Naječ jih ima zeleno blizu s čepico starih avstrijskih planinskih in lovskih polkov. Hlače so poljubne. Vodje oddelkov so sami bivši cesarski oficirji. Kdor jih ima, si je pripel na prsi in nanizal okoli klobuka vsa svoja cesarska odlikovanja. Mnoge čete nosijo na hrbtni telecijake. Cloveku se zazdi, da je v letu 1914. Godba svira cesarsko himno, ki jo je z drugim besedilom prevzela republika. Vidiš pehoto, konjenico (brez konj), vse mogoče druge vojaške vrste, pravcato armado. Avstriji je mirovna pogoda prepovedala večjo redno vojno; zato pa si je postavila nereno armado raznih brambovskih formacij, ki štejejo skupaj daleko več kot katerakoli redna armada sosednih držav, ki ne spadajo med velesile. Zanimivo pri heimwehrovcih je, da niso s predpisanim petelinjim perjem (zato jih socialisti zmerjajo s »Hahnenschwanzler«) okinčani samo mladi ljudje, ki se še niso udeležili svetovne vojne, marveč se v teh formacijah opaža največ zrelih mož bivših cesarskih vojsčakov. Pozdravljam nekam sramežljivo napol fašistovko. Kakor da se jimi roka spriče še ne čisto pozabljenih časov ne more popolnoma iztegniti.

Odločneje fašistovko se obnašajo

nacionalni socialisti

»Hitlerjevega pokreta«. Dečki razvijajo čudovito delavnost. Včeraj so se zbrali na Karlovem trgu. Bilo je tudi precej publike, ki jih je živalno pozdravljala. Opremili so kakih 20 tovornih avtomobilov s kričecimi propagandnim lepaki. Tam se bera o »tretjem cesarstvu«, o »verigah«, ki jih bodo zdobili in podobno. »Rjavosrajčniki« s »hakenkrajcem« so skoro vsi mladiči, ki vojske niso videli. Navdušeni pa so zelo: Tako kriče: »Heil Adolf!« prav en del, drugi odgovarja »Hitler!« In roke iztegujejo že precej fašistovko. Reči pa moram, da jim kot Nemcem ta gesta ne pristoja posebno lepo.

Nacionalni socialisti

»Hitlerjevega pokreta«. Dečki razvijajo čudovito delavnost. Včeraj so se zbrali na Karlovem trgu. Bilo je tudi precej publike, ki jih je živalno pozdravljala. Opremili so kakih 20 tovornih avtomobilov s kričecimi propagandnim lepaki. Tam se bera o »tretjem cesarstvu«, o »verigah«, ki jih bodo zdobili in podobno. »Rjavosrajčniki« s »hakenkrajcem« so skoro vsi mladiči, ki vojske niso videli. Navdušeni pa so zelo: Tako kriče: »Heil Adolf!« prav en del, drugi odgovarja »Hitler!« In roke iztegujejo že precej fašistovko. Reči pa moram, da jim kot Nemcem ta gesta ne pristoja posebno lepo.

Pred prvo dnevi sem šel na njihov shod v tretjem okraju. Dvorana je bila skoraj polna rjavosrajčnikov, čedno število. Če ne bi bil pred tednom v istem lokalnu na socialističnem shodu, bi dejal, da so imeli narodni socialisti lep uspeh. Ampak dunajski župan Seitz je imel poleg natlačene dvoranje in nabitega ogromnega dvorišča še polno ulico. Moral si je pomagati z zvočniki. Hitlerjevem teh ni bilo treba. Na njihovem shodu je govoril poleg lokalnega kandidata in poleg »Gauleiterja« Frauenfelda neki Hitlerjev poslanec iz Nemčije. Bil je posebno dolgočasen in prazen. Nemčija mora biti zelo razburkana v vsem frazerjinstvom, da so mogli v Hitlerjevem gibanju uhevativi ljudje, čijihi govorniške sposobnosti ne bi užgale pri nas niti v Uršnih selih.

Če pa hitlerjevcii niso duhoviti ljudje, s tem se daleč ni rečeno, da v teh krajih s časom ne bi mogli dosegči kakega uspeha. Morda bodo celo sedaj bolje odrezali, kakor se splošno misli. Agilni so na vse pretege. Za zadnje dni so naročili celo vrsto govornikov iz Nemčije in Češkoslovaške. Fanatizma jih ne manika.

»Heimatblock«

nima posebno obiskanih shodov, vsaj na Dunaju ne, ker je tu večina heimwehrovcev na strani krščanskih socialistov. Omeniti pa je, da vsi heimwehrovci (tisti, ki so pri Starhembergovem bloku in oni, ki se potegujejo za krščansko socialistično kandidato majorja Feyja in Raabu) izjavljajo, da bodo v parlamentu »držali skupaj«. O njihovih govorih je bilo dosti demantiev. Zame ne more biti demantirano, kar sem na vseh shodih Heimwehrov, Heimatwehrov, Heimatschutzov itd. kakor se že imenujejo, ponovno slišal na lastna ušesa: »Oblasti, ki smo jo prevzeli, ne damo na noben način več iz rok, pa naše volitve iztečejo, kakor hočejo...« V zvezi z dalekosežnimi spremembami pri državni politici so take-le izjave zelo značilne.

Schobrov blok

lahko napolni s poslušalci največje dvorane, ako je napovedan kot govornik sam dr. Schober. Ko pa ta neha govoriti, se večina publike odstrani. Doktor Schober je tipičen avstrijski visoki uradnik starega kova. Na to tradicijo

se tudi sam prav rad sklicuje. Mnogim ljudem je ta mirni, zmeri, nedolgovsenejši, kar jih je mlada avstrijska republika imela. Z ozirom na splošno evropsko situacijo, zaradi važne zemljepisne lege Avstrijе in v zvezi z vremjem v celiem nemškem svetu, ki se je posebno močno izrazilo pri zadnjih volitvah v Nemčiji, zanimajo avstrijske volitve ne samo domačine, marveč celo Evropo, posebno pa sosedje.

Volilna borba dosega vrhunc. Včeraj, v nedeljo je bila ogromna manifestacija krščanskih socijalcev in z njimi zvezanih heimwehrovcev pod vodstvom majorja Feyja na »Trgu junakov«. V sprevodu, ki je sledil shodu, je bilo blizu 100.000 ljudi, med civilisti posebno veliko žensk, ki imajo v Avstriji, kakor znano, tudi volilno pravico.

Glavni predmet pozornosti so seveda bili uniformirani, vojaško organizirani

heimwehrovci,

ki pa jih je bilo samo par tisoč. Videl sem vse mogoče uniforme. Naječ jih ima zeleno blizu s čepico starih avstrijskih planinskih in lovskih polkov. Hlače so poljubne. Vodje oddelkov so sami bivši cesarski oficirji. Kdor jih ima, si je pripel na prsi in nanizal okoli klobuka vsa svoja cesarska odlikovanja. Mnoge čete nosijo na hrbtni telecijake. Cloveku se zazdi, da je v letu 1914. Godba svira cesarsko himno, ki jo je z drugim besedilom prevzela republika. Vidiš pehoto, konjenico (brez konj), vse mogoče druge vojaške vrste, pravcato armado. Avstrijе je mirovna pogoda prepovedala večjo redno vojno; zato pa si je postavila nereno armado raznih brambovskih formacij, ki štejejo skupaj daleko več kot katerakoli redna armada sosednih držav, ki ne spadajo med velesile. Zanimivo pri heimwehrovcih je, da niso s predpisanim petelinjim perjem (zato jih socialisti zmerjajo s »Hahnenschwanzler«) okinčani samo mladi ljudje, ki se še niso udeležili svetovne vojne, marveč se v teh formacijah opaža največ zrelih mož bivših cesarskih vojsčakov. Pozdravljam nekam sramežljivo napol fašistovko. Kakor da se jimi roka spriče še ne čisto pozabljenih časov ne more popolnoma iztegniti.

Odločneje fašistovko se obnašajo

nacionalni socialisti

»Hitlerjevega pokreta«. Dečki razvijajo čudovito delavnost. Včeraj so se zbrali na Karlovem trgu. Bilo je tudi precej publike, ki jih je živalno pozdravljala. Opremili so kakih 20 tovornih avtomobilov s kričecimi propagandnim lepaki. Tam se bera o »tretjem cesarstvu«, o »verigah«, ki jih bodo zdobili in podobno. »Rjavosrajčniki« s »hakenkrajcem« so skoro vsi mladiči, ki vojske niso videli. Navdušeni pa so zelo: Tako kriče: »Heil Adolf!« prav en del, drugi odgovarja »Hitler!« In roke iztegujejo že precej fašistovko. Reči pa moram, da jim kot Nemcem ta gesta ne pristoja posebno lepo.

Pred prvo dnevi sem šel na njihov shod v tretjem okraju. Dvorana je bila skoraj polna rjavosrajčnikov, čedno število. Če ne bi bil pred tednom v istem lokalnu na socialističnem shodu, bi dejal, da so imeli narodni socialisti lep uspeh. Ampak dunajski župan Seitz je imel poleg natlačene dvoranje in nabitega ogromnega dvorišča še polno ulico. Moral si je pomagati z zvočniki. Hitlerjevem teh ni bilo treba. Na njihovem shodu je govoril poleg lokalnega kandidata in poleg »Gauleiterja« Frauenfelda neki Hitlerjev poslanec iz Nemčije. Bil je posebno dolgočasen in prazen. Nemčija mora biti zelo razburkana v vsem frazerjinstvom, da so mogli v Hitlerjevem gibanju uhevativi ljudje, čijihi govorniške sposobnosti ne bi užgale pri nas niti v Uršnih selih.

Če pa hitlerjevcii niso duhoviti ljudje, s tem se daleč ni rečeno, da v teh krajih s časom ne bi mogli dosegči kakega uspeha. Morda bodo celo sedaj bolje odrezali, kakor se splošno misli. Agilni so na vse pretege. Za zadnje dni so naročili celo vrsto govornikov iz Nemčije in Češkoslovaške. Fanatizma jih ne manika.

»Heimatblock«

nima posebno obiskanih shodov, vsaj na Dunaju ne, ker je tu večina heimwehrovcev na strani krščanskih socialistov. Omeniti pa je, da vsi heimwehrovci (tisti, ki so pri Starhembergovem bloku in oni, ki se potegujejo za krščansko socialistično kandidato majorja Feyja in Raabu) izjavljajo, da bodo v parlamentu »držali skupaj«. O njihovih govorih je bilo dosti demantiev. Zame ne more biti demantirano, kar sem na vseh shodih Heimwehrov, Heimatwehrov, Heimatschutzov itd. kakor se že imenujejo, ponovno slišal na lastna ušesa: »Oblasti, ki smo jo prevzeli, ne damo na noben način več iz rok, pa naše volitve iztečejo, kakor hočejo...« V zvezi z dalekosežnimi spremembami pri državni politici so take-le izjave zelo značilne.

Schobrov blok

lahko napolni s poslušalci največje dvorane, ako je napovedan kot govornik sam dr. Schober. Ko pa ta neha govoriti, se večina publike odstrani. Doktor Schober je tipičen avstrijski visoki uradnik starega kova. Na to tradicijo

Zagoneten napad na fašista pri Trstu

Neznani napadalci so ponoči ranili fašističnega funkcionarja Kureta – Italijanski listi beležijo tudi ta napad na rovaš slovanskih teroristov

Milan, 4. novembra M. Listi prinašajo obširna poročila o atentatu na nekoga fašističnega funkcionarja blizu Trsta. Laške novine izkorisčajo tudi to priliko za najhujše napade proti slovanski življenju v Julijski Krajini. Krepa za nekoga fašista, občinskega uradnika Giovannija Kureta, na katerega je bil izvršen atentat z več strelji iz samokresa pri vasizi Log blizu Trsta. Kuret in njegov malo sin sta bila ranjena. Listi trdijo, da je atentat del

Naši kraji in ljudje

Poslovilna večerja konzula dr. Resla

Intimna manifestacija jugoslovensko-českoslovaške vzajemnosti

V ponedeljek, 3. t. m. je priredila Jugoslovensko-českoslovaška liga v Ljubljani poslovilno večerjo svojemu uglednemu odborniku, g. konzulu dr. Františku Reslu. Večerja se je vršila v salonu restavracije »Zvezde«, ki je bil v ta namen okusno okrašen. Tej pristrični počastitvi odhajajoče ga predstavitelja českoslovaške republike v našem mestu je dala posebno slavnostno obrežje udeležba odličnih zastopnikov oblasti in korporacij, ki so se hoteli ob tej prilikli posloviti od priljubljenega g. konzula. Poleg celotnega odbora Jugoslovensko-českoslovaške lige s predsednikom g. dr. Kramerjem na čelu so se udeležili poslovilne večerje gg. vršilec dolžnosti bana dr. Otnar Pirkmajev, knezoškoft dr. Gr. Rožman, župan dr. Dinko Puc s podzupanom Evg. Jarcem, direktor drž. železnice dr. J. Borko, dvorna dama Franja Tavčarjeva, g. dr. Kramerjeva, proktor dr. Metod Dolenc, upravnik Narodnega gledališča in predsednik Penkluba Oton Zupančič, podstarosta Sokola Jugoslavije E. Gangl, novi konzul inž. Sevčík s podkonzulom Čihelko, starosta Sokolske župe Ljubljanske dr. Pipenbacher, zastopnik Zveze jugoslovenskih društev dr. Švigelj, poslovodci podpredsednik odvetniške zbornice dr. Janež Žirovnik, predsednik Slovenskega društva dr. F. Tominšek, predsednik Zvezde kulturnih društev direktor Jug, predsednik Glasbene Matice dr. Vl. Ravnhar, zastopnik Rdečega križa dr. Fettich, starosta ljubljanskega Sokola Bogumil Kajzelj, starosta Sokola I. inž. Bevc, zastopnika Jadranske straže ga. Tilda dr. Žabnáková in kapetan bojnega broda Jeločnik, zastopnik Pevskega zbornika slov. učiteljev Srečko Kumar in J. Zupančič, prof. dr. Burian z gospodrogo itd.

Večerja, ki jo je izrednim okusom aranžiral odborniki lige restavrat Krapčev, je potekla zelo animirano in je ponovno dokazala, koliko simpatij in iskrenega priznanja si je pridobil g. konzul dr. Resl v času svojega delovanja med nami. Poleg intimne počastitve njegove osebe je bil včas večer v znamenju najprisrjenejših simpatij do Českoslovaške ter ju zoper preprečevalno pokazal, da si ideje Jugoslovensko-českoslovaške lige pridobivajo čedalje več tal.

Vrsto napitku je otvoril predsednik Jugoslovensko-českoslovaške lige g. dr. Kramer, ki je fungiral kot domaćin tega slavlja. V svojem vzdelenem govoru ju orisal zasluge, ki si jih je pridobil g. konzul dr. Resl v času svojega delovanja v Ljubljani, poudarjajoč zlasti njegovo energijo in požrtvovalnost, ki jo je vzorno uveljavil tudi za intencije JČLige kot odbornik in kot trdna opora vseh lig v naši ožji domovini. Ob dolgotrajnem navdušenem aplavzu navzočih je nato izročil g. konzulu spominsko darilo ljubljanske lige: krasko sliko »Ljubljana v espenu«, delo odbornika lige, profesorja g. Ivana Vavpotiča v bibliofilsko vezani Album slovenskih krajev s posvetilom in pod-

pisom vseh odbornikov. Album je umetniško delo Delniške tiskarne. Temu trenutku je dala svečan znakov še godba, ki je intonirala českoslovaško himno. Nadalje so govorili vršilec dolžnosti bana Dravske banovine g. dr. Pirkmajev, ki je izrazil priznanje in zahvalio naših oblasti in napis obema državam in njih vladarjem; župan mesta Ljubljane g. dr. Puc, ki je poudarjal, koliko iskrne ljubezni do nas je pokazal poslavljajoči se konzul pri svojem službenem dežetu in mu je zagotovil hvalenost Ljubljane. V zanosnem pesniškem govoru je prvi podstarosta Sokola Jugoslavije g. E. Gangl polegival češko Sokolstvo in posebej še Sokola dr. Resla. Prorektor g. dr. M. Dolenc je v imenu univerze pozdravil v njem kritičnega realista. Upravnik Narodnega gledališča g. Oton Zupančič se je izbranom besedami poslovil za gledališče in za slovenske pisatelje, poveljujoč kulturne vezi s Čehoslovačko, g. dr. A. Svigl je se zahvalil g. dr. Reslu za Jugoslovenski pevački savez, predsednik Glasbene Matice g. dr. Vl. Ravnhar za Glasbene Matice, dirigent g. Srečko Kumar za Učiteljski pevski zbor, predsednik SPD g. dr. Fran Tominšek pa je poslavljaval zasluge Čehov za razvoj slovenskega planinštva. Govorili so še: starosta Ljubljanske Sokolske župe g. dr. Pipenbacher, delegat Jadranske straže kapetan bojnega broda g. Jeločnik, gen. direktor g. Hanuš Krofta v imenu gospodarskih krovov, g. Kajzelj v imenu Ljubljanskega Sokola.

Vsem govornikom se je kratko in prisrčno zahvalil g. konzul dr. Resl in priporočil svojega naslednika g. inž. Sevčíka, ki se je tudi oglašil k besedi. Bil je prisrčno pozdravljen. S kratko rekapitulacijo je domaćin večerje g. dr. Kramer zaključil nje očitni del.

G. konzul dr. Resl je ostal dolgo med odborniki JC lige in se s trdno vero v bo doseg uspehe skupnega dela poslovil od vsega posebej. Ljubljana je tudi to pot pokazala njegovemu narodu in njemu vsa svoja bratska čuvstva.

Danes v sredo z opoldanskim brzovlakom se g. konzul dr. Resl odpelje na svoje novo službeno mesto kot šef odsaka v zunanjem ministrstvu v Pragi.

Ljubljanci v egiptski temi

Ljubljana, 4. novembra

Bilo je po prvem, bilo je celo po prazniku vernih duš, moštvo je premagalo masikoga, pa ni čuda, da je naposled omagala tudi ljubljanska elektrika. Nocu okrog 17.30 so začele pešati električne žarnice. Po pisarnah, kavarnah, gostilnah in stanovanjih so bledele kakor na smrt obsojene dušice. Sledil je kratki lucidni interval (kakor pri vsaki prizmodariji), in takoj nato je ljubljanska elektrika propisno zadremala in zaspala. Ljubljancani smo se znašli v egiptski temi. Poudarjam: Ljubljancani, ne pa Ljubljana,

kajti ljubljanske ulice so bile razsvetljene s plinovkami, ki so po dolgih, dolgih letih zopet enkrat bahavo pokazale svojo veljavbo. Vsa stanovanja so bila v gosti temi in marsikod se je ugotovilo prečudno dejstvo, da tema zbljužuje človeška bitja. Po trgovinah in gostilnah so zagorele svečke in preostanki tistih lojevk, ki so že opravile svojo službo na pokopališču. Ljubljanski tramvaj je obstal sredi ceste, kakov zavrnjen tank. Svetla luč je blestela samo v Emoni, v Unionu in še v nekaterih oazah, kjer imajo lastno elektrarno, dočim je pan Klasek sklepal roke: »Sacrament — a to je tako eden!«

V redakciji »Jutra« so nastopili z ljubljansko temo presunljivi trenutki. Utihnilo je šklepetanje strojev, zastala so škrtača peresa in na vsa telefonična povpraševanja se je glasil en sam tožni odgovor: »Ne čujemo, ker nimamo luč!« A nagajivi meter je hitro porabil priliko za priganjanje kopisov... Sluga, ki je hitel na pošto, je potrošil tri škatle vžigalic, preden je dosegel do pravega okna in dvignil pošto, nato pa je namesto v redakcijo pomotoma zavil v operno klet, kjer v splošni babilonski zmešnjavi do pozne ure ni mogel najti svojega dežnika.

Kakor nam javljajo trgovci s čevljimi, je ravno pri njih danes povzročila nenadna tema velikansko zmešnjavo. Vztrajno deževje in pa obilje denarja po prvem sta pripravila dične Ljubljancanke k sklepnu, da so si promptno danes začele izbirati nove snežke. V vseh trgovinah s čevljimi, škorjni, galoshi in takšno robu je vladala pravata stiska nežnega spola. Toda, ko je zvezcer nenadoma nastopila tema in so po trgovinah pomerjale snežke in škorjenje prav najbolj srčkane Ljubljancanke, tipkarice in druge gospodinje, ki so pravkar dovršile službo, so se primerele fatalne pomote. V naglici so nekateri izbrali po dvoje levih škorjenje, dočim so se druga morale severa zadovoljiti z desnim parom.

Nad vse fletni prizori, ki se pa žal, niso dali opažati, so se dogajali tudi v kinematografi. Izprva presenečeni po nenadnem prestanku glume na beli platnu so se gledalci hitro uživali v nenačadno dolgo pavzo, ki je nekaterim tako prijala, da so obesedili v bioskopu še cele tri četrti ure po nedončani predstavi. V ostalem pa je glavno, da to blagajn nikakor ni prizadel. Tem bolj briško so v nekaterih kavarnah in gostilnah pogledali skozi prste gospodje glavni natakarji, ko so prižigu sveče morali z žalostjo ugo-

Zobna pasta

toviti, da so nekateri gostje urnih kraž pobjegnili iz teme — na svetlo ulico...

Ko je poteklo dobre pol ure egiptiske teme, v kateri so se ravno najbolj iskro začeli kresati ljubljanski dovtipi, je točno pet minut pred pol 19. začelo zopet blesteti v žarnicah in se je ljubljanska elektrika počasi dramila k novemu življenu. Bilo pa je ves večer še mnogo ugibanja, ali je temo bila res posledica defekta, ali morda preizkušnja za primer aeroplanskih napadov krutega sovražnika, ali pa nameravani prihranek ljubljanske občine v znamenju dneva štednje, ki je potekel 30. oktobra in se ga v Ljubljani ni izplačalo praznovati — pred prvim... Če je tako, tedaj je ljubljanska elektrarna vsekakor podala občanom svetlo — pardon: teman zgled, kako je treba štediti...

Kronika blejskih nesreč

Bled, 4. novembra. V teku enega meseca beleži blejska kronika sedem raznih nesreč, med njimi tri smrtnne.

Prava smrtna nesreča se je pripetila 27. septembra okrog 22. zvečer, 25 letnemu delavec Francu Fliseru, doma iz Poznanca pri Murški Soboti, je drugimi tovariši na ložil vagonček gramoza, katerega so po tračnicah peljali skozi predor pod Kazinom k jezeru. Fliser se je uprl na ročico, hoček voziček prevrnil, a takrat je udarila stranica posode, v kateri je bil gramoza, na ročico in vrgla Fliserja v velikem loku v jezero. Ker ni znal plavati, je utonil pred očmi svojih tovarišev. Pokopali so ga na blejskem pokopališču ob številni udeležbi delavcev, ki so mu poklonili v zadnje slovo krasen »venec«.

Teden pozneje se je pripetila druga nesreča. Kjer kopljelo temelj za podaljšek Parkhotela, je nekoga delavca pri kopanju gramoza zasulo. Tovariši so mu priskočili na pomoč in ga odkopali. Ponesrečenec je imel zlomljeno nogo. Na odredbo tukajšnjega okrožnega zdravnika, ki mu je nudil prvo pomoč, so ga odpremili v ljubljansko bolnico.

Isti dan se je ponesrečila 84 letna Kupčeva mati z Bleda. Hotela je sestni neko klop, da bi se nekoliko odpočila, a ji je spodelito ter je tresčila z glavo v rob hiše. Ponesrečenko so nato odpeljali z avtomobilom domov.

Cetrta nesreča se je zoper pripetila 10. oktobra v že omenjenem predoru pod Kazinom. 20 letnemu delavcu Antonu Pogačnik iz Spodnjega Grabna pri Gorjah se je hotel v predoru izogniti vagončku. Ker je pro-

dor pretesen, ga je pritisnil vagonček v stegno desne noge in ga občutno poškodoval. Tovariši so ga takoj odpeljali k domačemu zdravniku, ki mu je nudil prvo pomoč.

Teden pozneje se je smrtno ponesrečil 45 letni delavec Jakob Torkar iz Koritnega pri Toplice, zaposlen pri zgradbi Grandhotela Toplice. Usodni dan je peljal samokolico, napolnjeno z gramoza po mokri deski v jezeru. Naenkrat mu je spodrsnilo in je padel v spodaj izkopan jarek. Za njim je padla z gramozo napolnjena samokolica ter ga udarila v trebuh in v spodnjem delu telesa. Po zdravniškem pregledu so ga odpremili domov, kjer je po grozih trdnevnih mukah podlegel poškodbam.

Pri gradnji hotela Toplice se je 21. oktobra pri zabiljanju pilotov ponesrečil neki delavec, katerega je 110 kg težak ovan udaril v paro desne noge in ga zmečkal.

O smrtni nesreči, ki je 24. oktobra potopal mladeniča Janeza Pibra z drvmi obložen voz, smo že poročali.

Primorske novice

V Zagoru pri Postojni je umrl posestnik Jernej Črnča, ki si je pridobil s pridostjo in vostenostjo lepo obsežno kmetijo. Dosegel je starost 72 let.

Iz Buenos Airesa piše izseljenec: Zemlja je res velika in bi redila lahko še na tisoče kmetov. Toda vse je v rokah bogatih bankirjev, ki jo prodajajo z velikimi dobici. Naš Clovek, ki je nadavno delavec, ne more kupiti zemeljskih obveznic, katere je treba plačati tekmo enega leta. Delavci imajo posla večinoma le 6 mesecev na leto. Na dan zaslužijo 3 do 5 pesov. Dnevno porabijo po 2 do 3 pesov dnevno. Pa je preveč strajkov. Tovariški delavec mora prav garati za 4 pesa na dan. Plače za obilen trud so strašno nizke. Življenje je draga. Pri revolucioni je zmagal ljudska volja nad mogočnjaki. Morda bo odslej kaj bolje.

Pri astmi in boleznih srca, prsi in pljuč, škrufulazi in rahitisu, povečanju ščitne žlez in postanku golše je uravnavo delovanja črevesa z uporabo naravne »Franz Josefov« grencice velike važnosti. Kliniki svetovnega slovesa so opažali prijeti s tem, da v začetku bolezni poražajoče se zapeke ponehavajo s pomočjo »Franz Josefov« vode, ne da bi se pojavele driske, ki se jih vsak bolnik boji. »Franz Josefov« grencica se dobi v vseh lekarinah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

je podal slovenski prevod vsebine pesmi in kratke biografske podatke, predstavil občinom skladatelje, mislim, da se lahko omejam na označbo najznačilnejših skladal sporeda. V tem smislu bosta gotovo odnesla prvenstvo Poulen in Milhaud, katerih konsekventna in morda tudi nekoliko brezobzirna concepcija nikdar ne zgreši uspeha. Medtem ko je prvi vseskozi lirik, primitivist, a rafiniran primitivist, je drugi bolj močan, korenitejši. Poleg teh ne gre prezreti Ropartevske cikle štirih Heinejevih pesmi ter Despasjeve zbirke arabskih poezij. Vse skladal sporeda pa odlikuje že tolikokrat omenjena, a žal še premo podarjanje finesa izraza, ki odlikuje francosko glasbo v toliki meri pred vsemi ostalimi, da ji pritiče docela ločeno estetsko posmatranje. Zato je tudi vsakomur v početku manj dostopen in navidez manj efektna: povecnu ne nudi nobene prilike, da se glasovno izkaže z jakostjo in je vobče zastrita, diskretna. Nekateri menijo, da je to pomanjkanje notranje moči in znak slabosti. Mislim, pa da temu ni tako. Francoska glasba more gledati na toliko tradicijo in solanje francoskega glasbenika je tako strogo, da bi prej mislil, da je njih diskretna prefinjenost izraz posebne moči, ki pa se ne ponaša in ne širokousti. In v tem oziru prednjači ta glasba vsem ostalim. Stilistično so vse te skladale dovršene, poslužujejo se v harmonskem, ritmičnem in kontrapunktičnem oziru povsem svoje vrstnega potov, eksperimentirajo pa (kot n. pr. Schönberg) na takih tleh nimajo bodočnosti. Kakor tudi v drugih umetnostih panogah, prevladuje v francoski glasbi okus in je to skoro edino merilo, s katerim more razpolagati poslušalec koncerta vrste. S tega vidika je tudi presojati te glasbe.

G. Pugliju moramo le čestitati, da se je polotli težke naloge, seznaniti nas s francoskimi samospovedi. Pravljivo ga je tudi boro sklamirala. Pri klavirju ga je, odlično kakor vselej, spremljal konservatorist M. Lipovšek.

L. M. &

Danes ob 4, 18 in 10

Premiera!

ognjevite ljubezni, očarljive muzike, nepozabnih popevk ciganske glasbe, smeha in duhovite komike

Kneginja čardaša

Posneto po istoimenski Fritz Grünbaumovi opereti. Glasba Georg Jarno in Oto Stransky

V glavnih vlogah: Gretl Theimer junakinja iz nepozabnega filma »Dvoje src v ¾ taktu« nadalje Paul Vicenti, Ernst Verebes in Albert Paulig

Predprodaja vstopnic od 11. do pol 13. ure

Telefon 2124

Elitni kino Matica

KULTURNI PREGLED

Repertoarji

JUBLJANSKA DRAMA.

Sreda, 5. Zaprt.

</

Naši damski plašči ter suknje

za gospode uživajo izreden sloves
BLAGO in DELO PRVOVRSNO
CENE NIZKE!

DRAGO GORUP & Co., Miklošičeva 14.

Domače vesti

Izpremembe v državni službi. Po službeni potrebi so premeščeni, kakor smo že na kratko v nepopolnem poročilu v včerašnjih brzovajkih: gozdarski svetnik in referent Viktor Novak od okrajnega načelstva v Ljubljani k banski upravi v Ljubljani; podgovar pri okrajnem načelstvu v Kotčevju Rafael Burnik h okrajnemu načelstvu v Litiji; podgovar Robert Premerstein pri okrajnem načelstvu v Brežicah h okrajnemu načelstvu v Radečah; podgovar pri okrajnem načelstvu v Litiji Hubert Zuljan pa h okrajnemu načelstvu v Kotčevju.

Diplomski izpit na filozofski fakulteti v Ljubljani so naredili v oktobrskem terminu ti-le kandidatje in kandidatje: Bintar Bogdan (narodna in obča zgodovina), Dobrovnik Franc (francosčina in primerjalna književnost), Ečimovič Anka (srbsko-kratska književnost in jezik), Fabian Viktor (botanika in zoologija), Hirschl Ivo (francosčina in primerjalna književnost), Ježič Svetozar (geografska in obča zgodovina), Kocbek Edvard (francosčina in primerjalna književnost), Kozina Elizabeta (teoretična in uporabna matematika), Modler Anton (zoologija in botanika), Paulinič Arnold (nemščina in primerjalna književnost), Peran Marija (francosčina in primerjalna romanska gramatika), Vraber Maks (zoologija in botanika).

Diplomski izpit za inženjerje kemije so dne napravili na ljubljanski univerzi tehniki Mirko Bajec iz Podmata, Nada Doljarjev iz Maribora in Dušan Teodorovič iz Šremskih Karlovcev. Čestitamo!

Diplomiral je z odliko g. Božo Ham iz Ljubljane na konzularni akademiji na Dunaju. Čestitamo!

Zdravniška vest. Šefzdravnik zdravnišča na Golniku g. dr. Robert Neubaum je nastopil daljši studijski dopust. Za časa njegove odsotnosti ga bo nadomestoval asistent zavoda g. dr. Franjo Radšek.

Prvi razglas o prškem vsesokolskem zletu bo v prškem radiu danes od pol 18. 12. zvečer in bo spregovoril podstavnica ČOS br. F. Mašek namesto obolelega podpredsednika Zletnega odbora br. dr. Heclera o temi: Začenjam! Opozorjam naše Sokole na ta razglas, ki bo vseboval poročilo o vseh doseganjih pripravah za vsesokolski zlet v Pragi. V soboto, 8. novembra ob istem času pa bo govoril tajnik zletnega odbora br. Švarc o razdelitvi zletnih del.

Hišni posnetniki, ki niso vložili prijav dohodkov od zgradb za leto 1931, v oktobru, se opozarjajo, da jih vlože vsaj do 15. t. m. ter obenem v prijavi sami opravičijo zamudo, da se izognijo s tem predpisu kazni po čl. 137 zakona o neposrednih davkih.

Berlinska revija »Budučnost« zbrana je na koncu ministrskega posvetovanja.

Samo še danes! Samo še danes!

ITA RINA
v filmu

EROTIKON

Vsi sedeži pri vseh predstavah po 4 Din.

Predstave ob 4., pol 8. in 9. zvečer.

Tel. 2730.

KINO DVOR.

KINO IDEAL

Na splošno željo še danes nepreklicno zadnjikrat ob 4., 1/2, 6., 1/2. in 9. zvečer.

Božanska

GRETA GARBO
in njen simpatični partner Nils Asther v prekrasnem filmu ljubezni in strasti

Zasužnjene duše

Greta Garbo kot mati! Prekrasno! Zadnja prilika, da si ogledate to ne-pozabno filmsko velečelo!

Vremensko poročilo
Meteorološkega zavoda v Ljubljani
dne 4. novembra 1930.

Stevilke za označbo kraja pomenijo:
1. čas opazovanja, 2. stanje barometra,
3. temperaturo, 4. relativno vlago v %,
5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1–10,
7. vrsta padavin, 8. padavine in mm.

Ljubljana: 7. 746.8, 6.6, 92, E 2, 10, dež,
54. Maribor: 7. 747.0, 4. 95, mirno, 10, —.
Mostar: 7. 749.9, 11. 85, mirno, 10, dež,
30.0. Zagreb: 7. 747.6, 8. 94, N 2, 2, dež, 3.0. Beograd: 7. 747.5, 12. 92, W 2, 10, dež, 7.0. Sarajevo: 7. 750.0, 6. 94, mirno, 10, dež,
13.0. Skoplje: 7. 751.8, 12. 95, NW 4, 10, dež, 3.0. Kumbo: 7. 754.9, 14. 93, W 4, 10. Split: 7. 748.9, 11. 86, E 4, 8, dež, 12.0. Rab: 7. 746.2, 14. 85, SE 12, 10, dež, 14.0. Vis: 7. 747.7, 9. 92, SW 8, 10, dež, 10.0.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 10.4, najnižja 5.8, v Mariboru 3. v Mostaru 11, v Zagrebu 7, v Beogradu 11, v Šarju 6, v Skoplju 2.

Prepeljali so ga v karlovske bolnice, kjer je nekaj ur pozneje podigel hudi poškod-

sijo, da poravnajo ta obrok najkasneje do 10. t. m.

— Otvoritev sezone na Šentjakobskega održa. V soboto 8. t. m. otvoriti Šentjakobskega održa svojo deseto sezono z izvrstno veselo igro »Križni pajek«. Dejanje samo je prepleteno s komičnimi situacijami, tako da se bodo posetniki dobro zabavali. V vodilnih vlogah nastopijo Baranova, Petričeva, Bučarjeva, Gorupova, Košak, Pistorič-Skerl ter namesto obolelega Laverča g. K. Vstopnice se dobre v trgovin gosp. Miloša Karničnika na Starem trgu. Redno, 9. t. m. se ista gra ponovi. Pravite!

— Prvovrstni komorni koncert bo v Ljubljani v Uniju v torki 11. t. m. Teden bo koncertiral drugič v našem mestu eden najboljših evropskih godalnih kvartetov iz Dresdena. Pred 2 letoma so prvič nastopili v Ljubljani, žal, pred maloštevilno publiko, a publike in kritika sta glasno priznala, da tako odličnega, umetniško dovršenega igranja, kakor ga je dal godalni kvartet iz Dresdena, že dolgo niso žuli. Vstopnice bodo v predprodaji v Matični knjigarni od petka dalje.

— Simfončni koncert. Prva točka spreda simfončnega koncerta, katerega bo dirigiral v petek 7. t. m. operni ravnatelj g. Mirko Polič v veliki dvorani Uniona, je Glazunov Violinski koncert za violin solo in veliki orkester. Slavnemu ruski skladatelju Glazunovu smatra za violinisti koncert za eno najboljših svojih del. Solistični part je izredno težak, a prav tako izredno hvaležen. Na našem koncertu ga bo izvajal rojak violinist g. Karel Rupel, ki se nam prvikrat predstavi kot solist v velikem orkestralnem delu. Če je užal g. Rupel na svojem samostojnem koncertu, bo prav gotovo tudi na tem simfončnem. Toplo priporočamo obisk prvega velikega koncerta letosne sezone. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

— Usoda izgubljene. V pondeljek pooldne je v Kolodvorski ulici stražnik aretiler brezposelnega natakarico Helenu V., ki se peča s tajno prostitucijo. Stražnik je dekle odredil na policijo. Okrog 3. zjutraj so začuli stražniki krštanje v zaporu. Eden med njih je šel pogledati, kaj se dogaja, in je našel tam Heleno v veliko zavojajoč in krvaveč rano na roki. Bilo je očvidno, da si je Helena prerezala žile v zapestju. Stražnik jo je za silo obvezal. Pozvan je bil tudi policijski zdravnik dr. Avramovič, ki je odredil prevoz nesrečne v bolnič. Njeno poškodbo niso hude. Policija je pri dekletu našla britev, s katero si je prerezala žile na rokah.

— Manjše tativine. Delavec Jožef Menšček je bil tako nepreviden, da je pustil v pondeljek svoj suknički viseti v baraki stavbišča na Aleksandrovi cesti. Ko je hotel zvečer suškič obleciti, je opazil, da mu je nekdo odnesel. — Josip Čudnu, lastniku vrtljaka v Tivoliju, so neznani tatovi odnesli okrog 150 metrov bakrene žice. — Trgovci Ani Lapajnetovi v Prešernovi ulici je neznan tat v 14 dneh odnesel okrog 10 polliterskih steklenic brinjeva.

— Dva ponesrečena vločoma. Nekako pred 14 dnevni je bilo vločljeno v Bernikovo tovarno v Aleševčevi ulici v Šiški in so storilec odnesel za približno 1500 Din blaga. Najbrž isti vločilci so poskusili svojo stredo tudi v noči ob 2, na 3. t. m. S ponarejenim ključem so odprli podstrešna vrata, nato so pa v vločljim orodjem nasiloma odprli vrata v skladisču. Bernikovi se niso mogli ugotoviti, ali so vločilci iz skladisča kaj odnesli. — Drug vločilec je iste noči vločil v Zvezno tiskarno v Wolfovici ulici. Prišel je z brega Ljubljance, razbil zadaj na hiši okno in izlezil v poslopje. V tiskarni sami je razbil tudi vrata v pisarno, tam vse prebrkal in prematal, odnesel pa ni nicesar.

— Listnico mu je ukradel. Žičar Valentn Petač je bil 3. t. m. okrog 22. v goštinstvu »Zvon« na Krakovskem napisu. Tam se je seznanil z nekim moškim, ki je Petač tako po pijačko začel objemati. Petač se je vsiljivca komaj odziral. Ko je Petač pozneje v Mezovetinu gostilni na Vidovdanski cesti hotel plačati polič vina, je opazil, da mu je izginila listnica z 808 Din. Začel je takoj sumiti, da mu je listnico ukradel neznanec. V Kolodvorsk ulici je Petač potem slučajno srečal neznanega možaka, ki jo je pa takol, ko ga je zagledal, ubral proti Tavčarjevi ulici, skočil čez lesen plot in brez sledu izginil.

— Martinov večer v korist CM družbe priredil v soboto 8. t. m. Šentpetersko podružnico v restavraciji glavni kolodvor in Šentjakobsko-trnovska podružnica v gostilni pri Češnovariju, a v nedeljo 9. t. m. Šišenska podružnica v restavraciji Relninghaus.

— Snežni čevljii in galosi se popravljajo solidno pri Jožetu Mokorelu, Mirje 2.

— Čevljii svetovnih znakov pri ANTONU ŠINKOVICU, Pod Tranco.

VSAK POSNETEK — DOBRA SLIKA

Zato ne rabite temnice! Plošče in filme razvije in kopira dovršeno drogerija KANC LJUBLJANA MARIBOR

Prve posledice

prehlada so hri pavost in kašlj.

Te neprijetne pojave odstranite brzo s

KRESIVAL

u— Usoda izgubljene. V pondeljek pooldne je v Kolodvorski ulici stražnik aretiler brezposelnega natakarico Helenu V., ki se peča s tajno prostitucijo. Stražnik je dekle odredil na policijo. Okrog 3. zjutraj so začuli stražniki krštanje v zaporu. Eden med njih je šel pogledati, kaj se dogaja, in je našel tam Heleno v veliko zavojajoč in krvaveč rano na roki. Bilo je očvidno, da si je Helena prerezala žile v zapestju. Stražnik jo je za silo obvezal. Pozvan je bil tudi policijski zdravnik dr. Avramovič, ki je odredil prevoz nesrečne v bolnič. Njeno poškodbo niso hude. Policija je pri dekletu našla britev, s katero si je prerezala žile na rokah.

— Manjše tativine. Delavec Jožef Menšček je bil tako nepreviden, da je pustil v pondeljek svoj suknički viseti v baraki stavbišča na Aleksandrovi cesti. Ko je hotel zvečer suškič obleciti, je opazil, da mu je nekdo odnesel. — Josip Čudnu, lastniku vrtljaka v Tivoliju, so neznani tatovi odnesli okrog 150 metrov bakrene žice. — Trgovci Ani Lapajnetovi v Prešernovi ulici je neznan tat v 14 dneh odnesel okrog 10 polliterskih steklenic brinjeva.

— Dva ponesrečena vločoma. Nekako pred 14 dnevni je bilo vločljeno v Bernikovo tovarno v Aleševčevi ulici v Šiški in so storilec odnesel za približno 1500 Din blaga. Najbrž isti vločilci so poskusili svojo stredo tudi v noči ob 2, na 3. t. m. S ponarejenim ključem so odprli podstrešna vrata, nato so pa v vločljim orodjem nasiloma odprli vrata v skladisču. Bernikovi se niso mogli ugotoviti, ali so vločilci iz skladisča kaj odnesli. — Drug vločilec je iste noči vločil v Zvezno tiskarno v Wolfovici ulici. Prišel je z brega Ljubljance, razbil zadaj na hiši okno in izlezil v poslopje. V tiskarni sami je razbil tudi vrata v pisarno, tam vse prebrkal in prematal, odnesel pa ni nicesar.

— Listnico mu je ukradel. Žičar Valentn Petač je bil 3. t. m. okrog 22. v goštinstvu »Zvon« na Krakovskem napisu. Tam se je seznanil z nekim moškim, ki je Petač tako po pijačko začel objemati. Petač se je vsiljivca komaj odziral. Ko je Petač pozneje v Mezovetinu gostilni na Vidovdanski cesti hotel plačati polič vina, je opazil, da mu je izginila listnica z 808 Din. Začel je takoj sumiti, da mu je listnico ukradel neznanec. V Kolodvorsk ulici je Petač potem slučajno srečal neznanega možaka, ki jo je pa takol, ko ga je zagledal, ubral proti Tavčarjevi ulici, skočil čez lesen plot in brez sledu izginil.

— Martinov večer v korist CM družbe priredil v soboto 8. t. m. Šentpetersko podružnico v restavraciji glavni kolodvor in Šentjakobsko-trnovska podružnica v gostilni pri Češnovariju, a v nedeljo 9. t. m. Šišenska podružnica v restavraciji Relninghaus.

— Snežni čevljii in galosi se popravljajo solidno pri Jožetu Mokorelu, Mirje 2.

— Čevljii svetovnih znakov pri ANTONU ŠINKOVICU, Pod Tranco.

Iz Maribora

— Mariborski župan g. dr. Juvan je odpravil včeraj popoldne v Beograd, kjer bo zastopal mestno občino na seji Zveze mest, sklicano za danes.

— Iz gledališča. V četrtek se ponovil po določenem presledku pretresljiva drama iz povojnega življenja »Sveti plamen«.

— Mariborski gledališki abonent se naprosojo, da čimpire poravnajo novembarski obrok gledališkega abonamenta.

— Učiteljski upokojenci iz Maribora in okolice se zborejo v četrtek, 6. t. m. v goštinstvu Koštomaj v Mlinški ulici k občajnemu družbenemu sestanku ob 15. Dolžnost vseh učiteljskih upokojencev je, da se oglasijo med svojimi stanovskimi tovariši vsaj enkrat na mesec.

— Denarnica s 700 Din in raznimi legitimacijami se je izgubila od Slovenske Bistrečne do Maribora. Najdlitelj se naproso, da vrne vsaj dokumente na naslov: Ernest Miljkaj, Sv. Ilj v Slovenskih goricah.

KOT OKUSEN ZAJTRK ZA DECO IN OTROKE

se skodelica koncentrirane naravne krepilne hrane

OVOMALTINE

naglo pripravi in vnesi v telo veliko hranilno vrednost, a ne obremenju želodca.

Dobiva se povsod: velika škatla 56 Din; srednja škatla 32 Din; mala škatla 16 Din.

a— Dravsko postajališče je šlo po Dravi. Dravska plovba, ki obratuje v kopaliski sezonu z motorimi čolni po Dravi, si je zgradila postajališče tudi v Melju. Po zadnjem deževju je to postajališče, zgrajeno za dve navadnih čolnih, potonilo v vodi. V pondeljek 3. t. m. je inž. Keršič dal mehaniku in dvemu delavcem naročilo, naj dvignejo postajališče iz vode. Pri tem pa so manipulirali tako nespretno, da jim je cela naprava splavala po vodi in ogrožala pri tem baje tudi še meljski brod.

a— Nepreviden železnotrugar. Železnotrugar Teobald Vizjak iz Stritarjeve ulice je v pondeljek pri poliranju modelnega noža za rezanje podplatov na stroju z električnim pogonom ravnal tako neprevidno, da mu je nož odletel in se mu zasekal nad stopalom v levo nogo. Ker je bila rana težja, ga je rešilni avto odpeljal v bolnico.

a— Nezgoda krovca. Pri Lubenškovi v Koških so popravljali včeraj streho. 46 letnemu krovcu Antonu Kocbeku je zaradi vlage na strehi spodrsnilo in padel je na tla. Zlomil si je desno nogo pod koleno in vrh tega še nekaj reber. Takoj poklicani rešilni oddlek je ponesečenca prepeljal v bolnico.

a— Tatvina kolesa. Trg. potniku Francu Knehtiju je v pondeljek iz veže gostilne Lahajner v Frankopanovi ulici bilo ukradeneno kolo, vredno 900 Din. last trgovke Ivanke Kovač.

Iz Celja

e— Odvetniška vest. Danes je zapustil Čelje dosedanjí odvetniški koncipient v tukajšnjem pisarni g. dr. Antona Božiča g. dr. Ervin Mejak, ki se je preselil v Konjice, kjer bo odprilastno odvetniško pisarno.

e— Dobovškova »Radikalna kurac v Žalcu«. V nedeljo 9. t. m. ob 20. vo vprizorilo Dramski društvo v Žalcu v Robleku dvanasi znano in splošno priljubljeno dr. Dobovškovo burko »Radikalna kurac«. Žalčani in ekoljani se bodo predstave gotovo po noščevilno udeležili.

e— Nujno obnovite srečke! Rok za novo srečko V. razreda 20. kola državne razredne loterije poteka danes. Izjemoma bo moč se obnavljati vsem onim, ki igrajo po-

tom naše podružnice, srečke do zaključno petka 7. t. m. zvečer. Kdor ne bi do tedat sreček obnovil, bo ostal brez njih in bodo srečke prodane drugim interesentom.

e— Smrtna kosa. V celiški javni bolnišnici je umrla 65-letna Terezija Brečkova, preživljarka iz Polane pri Jurkloštru, v mestu v Aškerčevi ulici pa je premisula 54-letna gospodinja Rozalija Puhlinova.

e— Suknja se je našla. Včeraj smo potocali, da je izginila v neki celjski kavarni g. Antonu Mayerju, solastniku tvrdke Wogg, črna zimska suknja. Suknja pa je bila le pomotoma odnesena in jo je lastnik vrnal na to, ko je vložil na policiji prijavilo o tavnini, prejel nazaj.

e— Nevarni nočni napadi na avtomobile. Že ponovno se je zgodilo, da so napadli neznani napadalci pod okriljem nočnih cestah po deželi mimo vozeče avtomobiliste s kamenjem ali pa tudi s koli in celo s streljnim orozjem. Če priletiti kamen, vržen z veliko silo, v nasproti vozeči avtomobil, je sipa razbita, poleg tega pa običajno prejme občutno poškodbo tudi ta ali oni izmed potnikov v avtu. Orožništvo, ki je o takih primerih divjašča v surovosti obveščeno, se sicer zelo potradi, da bi nočna napadala izsledilo, vendar se mu to v večini primerov ne posreči. Preteklo soboto zvečer je bil zopet napaden na glavni državni cesti med Konjicami in Vojnikom neki avtomobilist. Šofer pa ni izgubil prisotnosti duha in je zavzel v gručo napadalcev, ki se je uurno v zadnjem trenutku razpršila. Seveda je letelo za avtomobilom kamenje in lesena kreplaca, toda k sreči ga niso dosegla.

Iz Kranja

r— Krožek prijateljev Francije. Ker adaptacijska dela za novi tečaj krožka prijateljev Francije do danes še ne bodo končana, bo otvoritev francoskih tečajev še 12. t. m. Vse dotele se še sprejemajo prijave za posamezne tečaje (na vodo tečajev g. prof. Nika Kureta, gimnazija, Kranj). Na željo udeležencev bi se dal na dejavnih tečaj razdeliti na dva dela, v zgodi (vsaki teden enkrat od 17. do pol 19. ter) v pozni tečaj (vsak teden enkrat od pol 19. do 20.). Osnovni tečaj se otvorita, če bo dovolj udeležencev. Literarno-konzervacijski tečaj bi ostal nizprenemjen.

r— Nujno obnovite srečke! Rok za novo srečko V. razreda 20. kola državne razredne loterije poteka danes. Izjemoma bo moč se obnavljati vsem onim, ki igrajo po-

GOSPODARSTVO

Nad 1 milijardo vlog pri slov. regulativnih hranilnicah

Stanje hranilnih vlog pri slovenskih regulativnih hranilnicah je po najnovejši statistiki ob koncu preteklega leta prekorčilo milijardu Din. Ta novi napredak nam kaže, da štedljivost slovenskega naroda navzric splošno znamenje gospodarskim tečavam tudi zadnjega leta ni popustila. Nasprotno, čim tečejo se Slovenci prerivamo skozi vedno nove gospodarske krize, tem bolj se razvija smisel za štednjo in skrb za bodočnost. Prirastek hranilnih vlog se je zadnja leta držal na približni predvojni višini, čeprav je naše gospodarsko stanje neprimereno slabše kakor v predvojni dobi in čeprav je naravni prirastek vlog zadržal kapitaliziranih obresti neprimereno manjši kakor pred vojno. Leta 1913. so znašale hranilne vloge pri regulativnih hranilnicah na sedanjem slovenskem ozemlju okrog 190 milijonov kron, kar odgovarja v današnji valuti okrog 2100 milijonov Din, in so same kapitalizirane obresti znašale 8.5 milijonov kron letno. Hranilne vloge pri reg. hranilnicah so toj skorom dosegle 50 % predvojnega stanja. Naraščanje teh hranilnih vlog je bilo zadnjih 7 let naslednje (v milijonih Din; v oklepajih prirastki v dotednih letih): 1923. 260.4 1927. 720.4 (+ 93.8) 1924. 350.4 (+ 89.8) 1928. 860.8 (+ 140.4) 1925. 483.2 (+ 133.0) 1929. 1012.0 (+ 151.2) 1926. 624.2 (+ 141.0)

Enoletni prirastek vlog, ki je leta 1927. padel na 93.8 milij. Din, se je zadnja leta zopet precej dvignil. Seveda pa je z drugo strani naraščanje vlog tudi znak pomajkanja podjetnosti in slabe rentabilnosti investicij v gospodarstvu. Pripomniti je še, da imamo v Sloveniji poleg tega in podružno milijardo vlog pri posojilnicah in za okrog 800 milijonov vlog pri bankah.

Važne izprenembe v upravi Trboveljske premogokopne družbe

Na včerajšnji seji upravnega sveta Trboveljske premogokopne družbe je podal svojo demisijo g. Adolf Mihel kot predsednik družbe. Ker je g. Minh izjavil, da je ta njegova odločitev nepreklicna, je upravni svet vzel demisijo z vsestranskim obžalovanjem na znanje, se obenem zahvalil za njegovo neprecenljivo delo v dobrabit družbe in je pri tem z zadovoljstvom ugotovil, da lahko tudi v bodoči računa na njegovo sodelovanje v upravnem svetu.

V tej seji je bil nadalje kooptiran v upravn svet g. André Luquet, častni guverner Banque de France, predsednik Crédit Mobilier français in podpredsednik Banque des Pays de l'Europe Centrale, ki je bil obenem izvoljen za predsednika.

Težkoče lesne trgovine z Italijo

Nasi izvozniki lesa v Italijo se dnevno pritožujejo, da jim italijanski kupci pri prevezmu blaga na namembni postaji v vedno številnejših primerih ugovarjajo glede kakovosti ali količine blaga in da zahtevajo naknadno znalne popuste ali pa stavijo odpošiljalno blago na razpolago. Kakor je razvidno iz uvdovnega članka v zadnji številki dunajskega »Holzmarkta«, imajo avstrijski trgovci enake težkoče. »Holzmarkt« se vprašuje, ali je odpošiljalni zares izročen samovolji italijanskega kupca? Postalo je skoro načelo, da se že pri vsem došlem vagonu stavijo ugovori glede kakovosti ali količine z zahtevo po naknadnem popustu na ceni ali pa z odklonitvijo prevezma blaga. Po mnenju »Holzmarkta« je širjenju teh nemoralnih tendenc v trgovini vzrok dejstvo, da danes manj solidnim elementom ni treba toliko paziti na dober glas tvrde, saj je vedno mogoče znova dobiti blago. Primeri, da more kupce nadmočno in brez kazni regulirati po svoji volji kupne cene, postajajo sčasoma vabljeni tudi za solidnejše tvrde. Dobavitelji odn. izvozniki se v takih primerih večinoma povračajo in so še veseli, da navzle efektivne izgubi pridejo do dejavnja. »Holzmarkt« je mnenja, da ta običaj le škoduje dobavite-

lom tudi centrale v Subotici in v Velikem Bečkereku ter v drugih manjših mestih. Značilno je, da je ta skupina plačala za delnice razmeroma prav visoko vsto 68 milijonov Din, čeprav je znano, da ima občinski odbor namen, odpovedati novosadski električni d. d. pogodbo za 1. junij 1930. proti pogodbni odiskodnosti od 40 milijonov Din.

= Dobave. Prometno-komerčni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 10. t. m. ponudbe glede dobave ilustracijske barve in valjčne masse, dobave 1000 komadov načnucnikov in 500 komadov smerničnega mlečnega stekla za kretnice; gradbeni oddelek pa do 11. t. m. ponudbe glede dobave napisnih tablic. Direkcija državnega rudnika Karan spremja do 13. t. m. ponudbe glede dobave 3.000 kg mila za pranje. Dne 10. t. m. se bo vršila pri direkciji državnih železnic v Subotici ofertalna licitacija glede dobave plošč iz azbestnega cementa.

BORZE

4. novembra.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet prilično velik. Največ potrebe je bilo v devizah Praga, Newyork in Berlin. Tečaj deviz se so v splošnem okreplili. Tako je narasla deviza Newyork od 56.35 na 56.38 in deviza Trst od 295.35 na 295.45.

Na zagrebškem efektnem tržišču so državni papirji ostali danes brez prometa. Vojska se je nekoliko okreplila. Tudi v zasebnih vrednotah je bil promet slab. Do zaključka je prišlo v Praštedionu po 925, v Unicobanki po 191, v Poljodelski po 56 in Dubrovački po 235.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 22.74, Berlin 13.44—13.47 (13.45), Bruselj 7.8713, Budimpešta 9.885, Curih 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 7.9585, London 273.95 do 274.75 (274.35), Newyork 56.28—56.48 (56.38), Pariz 220.62—222.62 (221.62), Praga 167—167.80 (167.40), Trst 294.45—296.45 (295.45).

Zagreb. Amsterdam 22.74, Dunaj 794.35 do 797.35, Berlin 13.44—13.47, Bruselj 787.13 Budimpešta 987—990, London 273.95 do 274.75, Milan 294.55—296.55, Newyork ček 56.28—56.48, Pariz 220.62—222.62, Praga 167—167.80, Žurčik 1094.40—1097.40.

Curih. Zagreb 9.125, Pariz 20.250, London 25.08.125, Newyork 515.40, Bruselj 71.8250, Milan 26.9750, Madrid 57.80, Amsterdam 207.50, Berlin 122.77, Dunaj 72.63, Sofija 3.73, Praga 15.28, Varšava 57.75, Budimpešta 90.20, Bukarešta 3.06.

Elektri.

Ljubljana. 8% Blair 92 bl., 7% Blair 81.50 bl., Celjska 160 den., Ljublj. kreditna 122 den., Praštedion 930 den., Kreditni zavod 170—180, Vevče 124 den., Ruše 280—300 Split cement 400 bl.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna Škoda aranžna 427.5—429, za decembr 427.5 do 428.5, investicijsko 86—88, agrarna 53 bl., 8% Blair 91—92, 7% Blair 80—80.75, 7% Drž. hipotek. banka 80—80.75, 6% beglurščka 71—71.5; bančne vrednote: Praštedion 925—927.5, Union 191—193, Jug 79.50 den., Ljubljanska kreditna 122 den., Narodna 8100 bl., Srpska 188 den., Zemaljska 130—132; industrijske vrednote: Narodna šumska 25 den., Našička 1100 blago, Gutmann 132—139, Slaveks 50—55, Slavonija 200 den., Drava 230—237.5, Šećerna 295—300, Brod wagon 90 den., Union mil 90—115, Vevče 124 den., Isis 40 den., Dubrovačka 397—399, Oceanija 215 den., Trbovje 378—380.

Beograd. Vojna Škoda 446.5 zaklj., za decembr 451—451, investicijsko 86—87, 7% Blair 81—81.25, Narodna 8100 zaklj.

Blagovna tržišča

JAJCA

+ S tržišča jaje. Kakor je bilo pričakovati je z nastopom bladnješega vremena trgovina s svežimi jajci precej oživela. Poslov v inozemstvu, zlasti v Italiji in Angliji so se ene skokoma dvignile. Od nas se nadaljuje izvaja največ v Italijo. Izvozne trdveke so dvignite nakupno ceno na 1.45 Din za komad. Tudi v Berlinu so cene poskušile v so v soboto notirala jugoslovenska jajca, feo meja, neocarinjena 13—13 1/4 % pri nasproti 11 1/4—12 pf zadnjo soboto.

LES.

+ Ljubljanska borza (4. t. m.). Tendenca mlačna. Zaključeni so bili 3 vagoni bukovih neobrobilnih plohov. Popravljavanje je za jesenovino, beli gaber, za javorjeve plohe, za večjo množino bukovih blodov.

ZITO

+ Ljubljanska borza (4. t. m.). Tendenca za žito nespremenjena. Zaključek ni bilo. — Nudi se (franco slovenska postaja, po mlevski tarifi, plač. 30 dni): pšenica: baška, 80/81 kg po 200—202.5; srbohranska, 80, kg in gornjebaška, 79/80 kg po 197.5—200; baška, 79 kg po 185 do 187.5; baranjska, 79/80 kg po 182 do 185; ječmen: ozimni, 65/66 kg po 155—157.5; koruza: baška, stara po 147.5—150; baška, nova, umetno sušena po 132.5—135; pri navadni vozni po 137.5—142; baška, času primerno suha, pri navadni vozni po 122.5—125; oves: baranjski po 182.5 do 185; moka: 80g po 340—345.

+ Novosadska blagovna borza (4. t. m.). Tendenca mlačna. Promet: 20 vag. pšenice, 14 vag. koruze in 1 vag. moke. Pšenica: baška 79/80 kg 137.50—140; baška, Tisa, Šlep 79/80 kg 145—147.50; gornjebaška in baranjska, Tisa, Šlep 79/80 kg 145—147.50; gornjebaška 79/80 kg 142.50—145; južno-baška, 79/80 kg 137.50—140. — Oves: baški, sremski 135—140. Ječmen: baški in sremski, 63/64 kg 105—110. Koruza: baška, stara 97.50—100; nova 67.50—70; za dec.-jan. 70—72.50; za marc-maj 90 do 92.50; baranjska nova za dec.-jan. 67.50—70; sremска umetno sušena 85—87.50. Moka: baška 0g in >0gg 245—255; >2c 215 do 225; >5c 185—195; >6c 155—165; >7c 110 do 115; >8c 77.50—82.50. Otrobi: 62.50 do 65. Fižol: baški, sremski 260—270.

+ Somborska blagovna borza (4. t. m.). Tendenca nespremenjena. Promet: 195 vag. Pšenica: baška, Tisa,

Iz življenja in sveta

Amerika ima že sneg

Prizor iz mesta Buffalo države New York po zadnjih sneženih metežih koncem oktobra. Sneg je onemogočil vsak promet in ogromni avtobusi so brez moči obtičali v njem.

Dolgotrajna pravda

Malokomu je znano, da leži večji del ameriške države Kalifornije na ukrajenih, lastniku prav nasilno oteh tleh. Ne mislimo pri tem, da je bila vsa sedanja posest belcev v Ameriki nasilno in nezakonito odvzeta prarodnemu indijanskemu prebivalstvu, marve na ozemlje okoli San Francisca, Sacramento in Los Angelesa, o katerem obstoje gore listin v aktov, da je zakoniti posestnik tega agrarnega posestva Švicar Johann August Suter, oziroma njegovci dediči. Imenovani Švicar je bil pustolovec zelo bujne preteklosti, ki je ustanovil v začetku 19. stoletja v dolini Sacramento cvetočo naselbino, še predno pa priši v deželo Američani. Od španske oblasti si je edkupil nekako samostojnost ter vladal skoraj suveren vladar. Na nesrečo pa so ravno na njegovem zemljšču odkrili znana zlata polja, ki so privabila povodenj ljudstva iz drugih ameriških držav. Prisledci se seveda niso brigali za Suterjevo lastnino, marve so si na njegovih travnikih in njivah napravili šotorje in hiše, sekali so njegove lesove in uničevali nasade. Suter je bil s svojo pravico sam proti desetičecu nasilnikov. Vendar se je spustil z njimi v boj za svoje pravo in sodišče v San Franciscu je razsodilo v njegov prid. Sodbi pa so se uprili prisledci, požgali vsa Suterjeva posestva ter popolnoma zasedli nekdanjo Suterjevo lastnino. Mož je vlagal tožbo za tožbo, ali vse brez uspeha. Dosegel je le toliko, da njegovi zahtevki niso pravno zastarali. Nedavno pa so Suterjevi dediči ponovili postopanje in sicer ravno 2 dni predno bi bila stvar zakonito zastarela. Sodišče v San Francisco, ki se bavi s to zadevo, je obnovilo postopanje in dogalo, da so razne instance že opetovano razsodile v prid Suterju, država pa ni imela sile, da bi pripomogla razsodbi do veljave. Tudi sedaj se stvar ne bo mogla rešiti drugače, nego s kompromisom, kajti ni je sile na svetu, ki bi mogla izgnati z nasilno pridobljenega posestva prebivalstvo, ki je doslej naraslo na lepe stotisoč.

Azteška epika

Kanadski učenjak John Hubert Cornyn, specialist za azteški jezik in literaturo, je objavil celo vrsto doslej neznanih azteških spgov, ki mečejo novo luč na ta, v kulturni zgodovini človeštva tako svojevrstni narod. Profesor Cornyn poroča, da so se pesnitve tega indijanskega naroda, čigar pisana sporočila je večinoma že davno oglodal z časa, ohranile deloma v ustrem izročilu celo do današnjega dne. Prvo zbirko takšnih pesnitve je izdal franciškanec Bernardin de Sahagun, ki je bil priseljek v Meksiku leta 1529., tedaj osem let po španski zasedbi te dežele. Profesor Cornyn je objavil sedaj v angleškem prevodu pod imenom »Kecalkoatlov spiev« obširen epos, ki je po vsej priliki nastal okoli 1. 1000. po Kr. Pesni-

Po zraku za zlato

Iz Berlina prihaja poročilo o zanimivem naročilu, ki so ga prejeli Junkersovi zavodi v Dessauu od nemško-angleške zlatokopske družbe na Novi Guineji. Družba je namreč naročila šest ogromnih letal, ki bodo imela to naložo, da prepelejo stroje in strojne dele za zlate rudnike od obale v notranjost Nove Guineje na zlata polja. Nahajališče zlata so bila tik pred vojno odkrita v bivšem nemškem delu Nove Guineje. Vojna je preprečila izkoriščanje v večjem obsegu, po angleški zasedbi pa je delo povsem prenehalo. Nemški podjetniki niso več hoteli dajati denarja za tako nesigurno podjetje globoko v prašumah med ljudožrskimi papuanskimi plemenami. Že prvi transport 130 rudarjev in 8 inženjerjev iz Vestfalske je na svojem potu od pristanišča Wilhelmshafna proti rudnikom, ki so oddaljeni kakih 600 km v notranjosti, brez sledu izginil. Po dveh mesecih so dognali, da so vseh 138 mož pobili in pojedli papuanski ljudojedi. Stvar je zaspala in šele l. 1924. so se našli denarni Angleži, ki so se hoteli udeležiti dobrikanosnega posla. Vse leto je trajalo preiskovanje in ocenjevanje zlatih polj, pri čemer se je izkazalo, da Nova Guineja po svojem velikem bogastvu lahko tekmuje z Južno Afriko. Podjetni in denarni ljudje so dobili pogum, ali naleteli so na velikansko oviro. Zgraditi bi morali skozi pragozdove cesto, dolgo 600 km, da bi lahko imeli korist od zlata. Ker pa bi taka gradba stala ogromnega denarja, so se odločili za letalo kot moderno prometno in prevozno sredstvo. K rudnikom je odšla nova odprava delavcev, ki bodo v pragozdovih postavili potrebno letališče za pristanek in hangarje za letala, natančno bodo lahko izvažali zlato brez do-sedanjih težkoč. Podjetniki bodo na ta način vložili le desetino tega, kar bi stala 600 km dolga cesta. prihranili pa bodo mnogo na času in bodo neodvisni od raznih divjaških plemen. Brž ko bodo letala gotova, se bo razvil živahan promet po zraku in novogvinejsko zlato bo po najkrajšem potu prišlo v žepe podjetnih bogatašev.

Ali si že član Vodnikove družbe?

Zeleniška nesreča pri Perigneuxu

Brzoviak Ženeva — Bordeaux je na postaji Perigneux skočil s tira. Prevrnjena lokomotiva se je zarila globoko v zemljo. Pri nesreči je prišlo ob življenje 19 potnikov, preko 40 pa jih je bilo težko poškodovanih.

Divji narodi v Braziliji

Politični nemiri, ki se z neko rednostjo ponavljajo v južnoameriških državah in ki so prav letos kar po vrsti izbruhnili v večini teh držav, so obrnili pozornost sveta spet na Južno Ameriko. V tem delu sveta je še silno mnogo krajev, kamor še ni stopila nobelega človeka in kamor še ni prodrl najmanjši žarez sodobne omike. V brazilskih pragozdovih žive še divji narodi, ki se bavijo z lovom na človeške glave. O vsem tem govori članek »Iz brazilskih pragozdov«, ki ga bo prinesla jutrišnja številka ilustrirane tedenske revije »Življenje in svet«.

Kako umirajo angleški parlamentski raki

Neki angleški poslanec je stavil predsedniku parlamentske menze vprašanje, ali je res, da tudi v tej menzi mečejo žive morske rake v krop. To bi bilo s stališča humanosti seveda nedopustno in parlament kot varuh postave bi moral takšno navado odpraviti. Predsednik je obljubil, da bo poizvedel, kako je s to stvarjo. Po vsej priliki pa ne bo poslanec nikoli odgovoril, ker so prekosile poizvedbe vsako pričakovanje. Živ v krop vržen jastog ne bi dolgo trpel, ker bi bil kmalu mrzlo. Toda jastoge položijo v angleški parlamentski menzi najprav v mrzlo sladko vodo, ki jo pristavijo k ognju. Od kraja je rakom seveda nekam mrzlo. Potem se voda ogreje in postane prijetno topla kakor v njihovem rodnem morju. A na to pologoma zavre in jastogi se počasi skušajo ...

Spomenik perzijskega šaha

Riza Kan Pehlevi si je pred kratkim pri berlinskem kiparju Rochu naročil mogočen

Spomenik. Soha je visoka dva in pol metro ter je bila že odposlana v Teheran, da jo postavijo pred šahovo palačo.

Črni Tarzan

Roman Tarzana, otroka belih starčev, ki so ga gorile ukradle iz koče ob afriškem obrežju, je znan naši javnosti iz knjige angleškega pisatelja Borrougha. Opice so vzgojile belega otroka, da je rastel med njimi kakor član opičjega plemena, dokler ni srečal svojih sodelmenjakov in se povrnil med ljudi. Angleški list »Daily Mail« pribabičuje slično dogodobico, ki se je prijetila zamorskemu detetu. V okolici Port-Alfreda je pred kakim tridesetimi leti izginilo iz zibelke črnsko dete. Vsi iskanje je bilo zaman, kajti ni bilo niti najmanjšega sleda, da bi se bil kak človek ali kaka divja zver približala drevesu, pod katerim je spalo dete v zibelki. Črnci so bili mnenja, da so otroka odnesle opice, kar se baje že stočno dogaja v bližnji opičji bivališči. Pred 14. leti sta dva angleška vojaka opazila v gozdu na drevesu črnskega dečka, ki se lepo igra z opicami. Sklenila sta ujeti čudno bitje, kar se jima je tudi posrečilo. Deček pa se je pri tem silovil branil; tolkel in grizel je okoli sebe ter izpišal prav opičje krike. Vendar sta vojaka premagala podivljena dečka ter ga privедli v Port-Alfred. Na veliko začudenje vseh pa je bilo dečka težje krotiti, nego katerokoli divjo žival. Sele po desetih letih se je toliko privadił ljudem, da so mu lahko dali svobodo. Človeške gvorice se v tem času še ni naučil in je obrazil še mnogo opičjih navad. Danes je star okoli 30 let in dela na posestvu nekega Evropeca.

Za jugoslovenski patent št. 5107 od 1. maja 1927 na: »ELASTICNI OBŠIV ZA OBLACILÀ« (»Elastischer Kleiderbesatz«) se išče kupci ali odjemalci licenc. Cen. ponudne na: Ing. Milan Šuklje, Ljubljana, Beethovnova ulica 2.

K sporazumu med Grčijo in Turčijo

Redek prizor o priliki Venizelosovega poseta v Carigradu: Grške zastave se vijejo poleg turških. Levo zgoraj: znani grški državnik Venizelos, pod njim Gazi Kemal paša.

Radio

Izvleček iz programov

Sreda, 5. novembra.

LJUBLJANA: Opoldanski program odpade. — 18.30: Literarna ura. — 19: Ruščina. — 19.30: Profesor Kranjec: Clovek in zemlja. — 20: Prenos simfoničnega koncerta iz Prage. — 22: Napoved časa in poročila. Četrtek, 6. novembra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 17.30: Otroška ura. — 18: Ob 10-letnici društva slepih. — 19: Srbohrvaščina. — 19.30: Sloška geologija zemlje. — 20: Vzgoja otrok. — 20.30: Orgelski koncert msgr. S. Premrla. — 21.30: Arije Bacha in Händla (ga. Škerlj-Medvedova). — 22.30: Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 10.30: Plošče. — 12.45: Koncert radio-orkestra. — 17.30: Plošče. — 20.30: Prenos koncerta iz Ljubljane. — 21.30: Radio-orkester. — 22.30: Poročila. — 22.45: Godba za ples. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Koncert orkestra balalajk. — 20.30: Moderna glasba. — 21.15: Godba za ples. — LANGENBERG 17.30: Večerni koncert. — 20: Lahka godba orkestra. — Nočni koncert. — STUTTGART 19.30: Ves program iz Frankfurta. — BUDIMPESTA 17.30: Koncert orkestra balalajk. — 19.45: Ciganška godba. — 20.45: Koncertni večer. — Ljubljana glasba.

Srečke za zadnji (milijonski) razred

so desupe. — Čas obnove je do 5. novembra. — Žrebanje se bo začelo 10. novembra in bo trajalo do 5. decembra. — Torej ne zamudite!

Zadružna hranilnica r. z. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Budilke, stenske in žepne ure

271

kupite najbolje in najceneje pri

H. Suttner

Ljubljana 4,

PRESERNOVA ULICA STEV 4

— Lastna protokolirana tovarna v Švid. — Zahtevajte cenilke zaston in počitna prosta. BUDILKE od Din 49.— naprej. BUDILKE ki les od Din 24.— naprej. — STENSKE URE, ki les od 14 dñi, z bitjem, od Din 330.— naprej.

OGLAS

Ojačanje gvozdenih konstrukcija u starom koloseku na pruzi Vinkovci-Brod

Direkcija Državnih Zeleznic u Subotici na osnovu rešenja Generalnog Direktora u aktu Generalne Direkcije G. D. Br. 52921/30 od 16. julia 1930 godine i odredaba Zakona o Državnom Računovodstvu deo II čl. 86 do 98 raspisuje na dan 29. novembra 1930. g. prvu pismenu ofertalnu licitaciju za ojačanje mostova sa dostavom sveg potrebnog materijala, sa izradom svih potrebnih skela i naknadnim farbanjem i to na pruzi Vinkovci-Brod na klm. 1779/8, 2032/3 i 2049/7 mostova od 5 metara otvora na klm. 1779/6 i 1839/9 mostove od 7 m. otvora i na klm. 2194/5 mosta od 12.0 metra otvora.

Kaucija od 5% ponudene sume za naše odnosno 10% za strane državljane polaze se na blagajna Direkcije Državnih Zeleznic u Subotici ili na blagajnama ostalih Oblasnih Direkcija Državnih Zeleznic prema čl. 88 Zakona o Državnom računovodstvu, a najdalje do 10 časova pre podne na dan licitacije.

Propisano takrirane ponude u vokson započaćenom zavodu sa osmankom spojima: »Ponuda za ojačanje gvozdenih konstrukcija u starom koloseku na pruzi Vinkovci-Brod od ponuđača N. N.« predaju se najkasnije do 11 časova Gradevinskom Odjelu Direkcije (Trg Vojvode Putnika br. 9 II sprat vrata br. 9).

Pravo na licitaciju imaju samo ona lica i tehnička preduzeća koji podnese komisiji za licitaciju dokaze svoje preduzimачke sposobnosti, reversi o položenoj kauciji, uverenje da su svoju radnju za porez prijavili i da su na istu platili sav porez sa pripadajućim prizemima za sve istekle zakonske rokove kao i za sve odobrene obroke po specijalnim rešenjima.

Zastupnici ponuđači moraju imati se sobom pismeno punomočno pomoči da ih mogu na ovoj licitaciji zastupati.

Planovi, obrazac ponude, specijalni, opšti i tehnički uslovi mogu se videti i po ceni od 200 dinara nabaviti svakog radnog dana za vreme zvaničnih časova u Gradevinskom Odjelu Direkcije Državnih Zeleznic Subotica. Naknadne ili telegrafskim putem podnete ponude neće se primiti.

IZ DIREKCije DRŽAVNIH ŽELEZNICA

u Subotici br. 3061 1930 g.

14708

Poslednje moči

Mary Lindet je najprej prisluškovala hrupu, ki je prihal do njenih ušes od zunaj. Nato je potegnila svoje suhe roke izpod odee. Urno, kakor bi se bala predstevanja pri svojem delu, je segla med zdravila po posodici z belimi kroglicami ter jih vrgla šest v skodelico s čajem na nočni omarici. Potem je zopet smuknila pod odeo. Bil je že skrajni čas: v sobo je namereč stopila gospa Natalija.

Vsak večer, preden je legla bolničarka v visok naslanjač poleg postelje, je imela navadno popiti skodelico čaja. Nocoj ji je Mary postregla z uspavalnimi kroglicami. Imela je čisto poseben načrt.

Natalija je izbrznila skodelico. Mary jo je pogledala s pobežnimi trepalnicami in videla, da se ji že zeha.

»Ali ste preskrbljeni z vsem, kar potrebujete?« je vprašala bolničarka z spanskim glasom. »Zdi se mi, da nocoj ne kašljate kakor ponavadi.«

»Da, nocoj mi je nekoliko lažje,« je rekla Mary. Zaspala sem in bom kmalu zatisnila oči.«

Cim se je bolničarka naslonila, je bilo slišati globoko dihanje. Se parkrat je zasmrčala, potem je prišla popolnoma v oblast Morfija. Uspavalno sredstvo je delovalo izborno.

Mary je počakala, da je odbila enaista ura. Pri zadnjem udarcu je vstala iz postelje. Šla v toaletno sobico ter se našminkala. Potem je oblekla svojo najreplo večernino bleko. Tako opravljenja, je plaho stopila na hodnik ter odšla skozi stranska vrata.

Iz uradnih in drugih službenih objav

Dan 17. novembra ob 11. nabavo 50.000 kg cementa

Bralno društvo pri Sv. Križu pri Starišču se je po sklepnu občnega zborna pristojno razložilo.

Razglasen je konkurs o imovini Rogliča Ivana in Milene, trgovcev v Mariboru, Grajski trg 1. Konkurzni komisar sodnik dr. Kovč, upravnik mase dr. Leskovar Jozef. Prvi zbor upnikov pri okrožnem sodišču v Mariboru, soba 84 bo 6. novembra ob 10. Oglasitveni rok do 30. novembra. Gotovljeni narod 4. decembra ob 10. — V svrhu ugotovitve naknadno prijavljenih terjatev je razpisani naknadni ugotovitveni narok v zadevi prezačoljenke Jeglič Marije, trgovke v Mariboru, Gospodska ulica 11 na dan 30. oktobra ob 10. soba 84. — Za preiskušanje naknadno prijavljenih terjatev v zadevi prezačoljenke zapuščine po pokojnem Juriju Fricu je odrejen narok na 13. novembra ob 11. pri okrožnem sodišču v Mariboru, soba 84.

Državni rudnik v Velenju razpisuje na dan 29. novembra ob 11. nabavo 50.000 kg cementa »Portland«.

Pri tehničnem razdelku sreskega načelstva Maribor, lev breg, v Mariboru, Jugoslovanski trg 5-II, bo dne 19. novembra ob 11. I. javna pismena ofertalna licitacija za prevzem del pri zgradbi nove banovinske ceste Reka-Sv. Areh (okraj Maribor). Odobreni proračun znaša 735.075.40 Din.

Oklici zapuščinskih upnikov. Vsi, ki imajo kako terjatev do zapuščine dne 2. julija 1930. umrela Moravec Franceta, stolnega župnika v Mariboru, naj napovedi in do kažejo svoje terjatve pri okrajnem sodišču v Mariboru dne 14. novembra 1930 ob 10.

Prišedša na ulico, se je morala naslotiti na zid, da ji ni postal slabo. Tako zelo jo je omamil nočni zrak.

Ko je pridrjal mimo prvi taks, ga je ustavila, sedla v voz in zaklicala šofero: »Ulica Pigalle, kabaret Georgien!«

•

Zdve leti je Mary bolovala. Glodala jo je jetika. Z vso energijo svoje mladosti se je upirala zavrnati bolezni. Ledeni dan je prebila v samotnem zdravilišču, potem je odšla na more. Šele na koncu se je vrnila v Pariz. Ljubezen ji je bila neznanja. Ni je se preizkusila. A ljubila, strastno je ljubila življenje. Da je ljubila moža, bi bila mogoče ozdravila, kajti ljubezen poraja voljo, ki je močnejša od vseh zdravil. Čutila je, da mora biti življenje zvezano z drugim življenjem — a priložnosti, da bi ljubila, vseeno ni našla. In Mary Lindet je bila slabotna ženska. Kakor morda nobeni drugi ji je bila potretna ljubezen — ki je pa ni našla.

Zato je ljubila življenje. Ko se je vrnila zlomljen* v Pariz, si je bila na jasnom, da medicinska veda nima združljive zanjo.

Bilo je že jedva dvajset let. Razpolaga je z glavnico deset milijonov frankov — a v svojem srcu je vladal obup, črn obup bitja, ki se zaveda, da ne bo več dolgo živel.

Ni navada, da bi ljudje glasno govorili pred vrati bolničeve sobe, tudi kadar so vrata zaprta.

Vendar je Mary nič kolikrat slišala, kako je zdravnik govoril njeni strežnici, bolničarki Nataliji:

v sobi št. 6.

Oklj. dedičev neznanega bivališča. Jazbec Marija je dne 16. marca 1930 umrla v Trstu. Poslednja volja se ni našla. Njen brat in sestra Matija in Ana Vodeničar, sedaj baje v Ameriki, katerih bivališče so določeni ni znano, se pozivata, da se v teku enega leta zglasita pri okrajnem sodišču v Konstančevici.

Nalog predlagajoče stranke Celjske posojilnice d. d. bo dne 28. novembra ob 9. pri okrajnem sodišču v Celju soba št. 4. dražba naslednjih nepremičnin: Zemlj. knj. Svetina, vl. št. 88., cenična vrednost 4000 dinarjev za hišo, 3000 Din za gospodarska poslopje, 150 Din za svinjak, 20.164.25 Din za zemljišče, skupaj 27.456.25 Din. Najmanjši ponudek 18.310 Din.

Popolnoma je preklicana zaradi umobolnosti Franciška Švajger, hči posestnika v Krizah št. 50. Za skrbnika-pomočnika ji je postavljena mati Frančiška Švajger st. posestnica istotam.

Dražba nepremičnin. Pri okrajnem sodišču v Ljutomeru dne 2. decembra ob 9. dražba nepremičnin a) zemlj. knj. Ilijashevci, vl. št. 75 in 243, b) zemlj. knj. Ilijashevci, vl. št. 294. Cenična vrednost a) 168.948 Din, b) 16.950 Din; najmanjši ponudek, a) 112.632 dinarjev, b) 7503 Din.

Na novo sta vpisani v trgovinski register naslednji tvrdki: »Drago Cerlini, trgovina s konfekcijskim, modnim ter mešanim blagom« v Celju ter »Jurič France in Topolovec Jože, splošno mizarstvo« na Bregu pri Celju.

Konkurs je razglasen o imovini Adolfa Kranjca gostilničarja v Konjicah, sedaj bivajočega v Mariboru, Stritarjeva ulica 5. Konkurni sodnik Mihelik Gvidon; upravni mase dr. Brus, odvetnik v Konjicah. Prvi zbor upnikov pri okrajnem sodišču v Konjicah 28. novembra ob 9. Oglasitveni rok

do 1. decembra 1930. ugotovitveni narok dne 11. decembra ob 9. pri okrajnem sodišču v Konjicah.

Uprava banov. ženske bolnice v Ljubljani razpisuje na dan 9. decembra ob 11. I. javno pismo ofertalno licitacijo za dobavo in montažo kompletno vzdave sterilizacijske naprave in opreme operacijskih prostorov.

Tovarna dežnikov d. d. v Doljni Lendavi bo imela dne 20. novembra 1930 ob 11. v posvetovalni dvorani svoje tvornice izredno glavno skupščino.

»Ce menite, da ji je bolje, se varate. Njeno sedanje stanje je samo začetek konca. Njeni dnevi so štetni.«

Mary je slišala te pogovore, ker je vlekla na uho vsako besedo. Tedaj se ji je v srcu porodila samo ena, poslednja želja: umreti sredi hrupa, sredi življenja, sredi veselja, ki mu je bila vdana iz dna svoje dekliske duše.

S tem ciljem se je tudi napotila v kabaret, kamor so zahajali njeni nekdanji plesalci Pierre Chaudon, Guy Lavanx in Georges Bernin. Hotela se je zadušiti sredi gdebe, truča in šampanjca. Ce že mora umreti, si je mislila, naj raje umre v objemu valčka ali foxtrotta kakor pa v zadušljivem ozračju bolniške sobe, kjer bo strežnica Natalija potociila za njo nekoliko hinavskih solz *

Jazz je besnel. Pari so se gnetli v dvoranji.

Zarka svetloba električnih obločnic, vonj dišav in tobaka — vse jo je tako prijetno omamljalo... Imela je baš še toliko moči, da je snela svoj ogretč in sedla na srečala prvič.

Neročila je steklenico šampanjca in ko je izpraznila dve čaši, je čutila, kako se obnavljajo njene moči.

Vse oči so bile uprte vanjo.

Sama je gledala zabavo z velikimi, razčlenjenimi očmi, med tem ko so se že prsti igrali z dragocenim biserjem, ki je občinstvu kar jemal vid. Nihče ni vedel, kdo je mlado, nenavadno, čudno dekle.

Mary je začudeno gledala okoli sebe. Uzrla ni nobenega znanca; ne Pierrea Chaudona, ne Georges Bernina. Kam so šli njeni nekdanji plesalci? Po par-

ketu so se vrteli sami neznanji obrazi moških in žensk.

Tako osamljena je jela Mary čisto trezno in hladno presojati svoj nočni beg iz bolniške sobe. Čemu je prišla sem? Kaj hoče tukaj? Plesati? Za to vendar nima več nikake moči! Saj je stata z eno nogo že v grobu! Ali ne bi bilo bolje, da je ostala doma?

Nenadoma se je v njeni bližini pojabil visok, lep stasit mlačenč. Sedel je k sosedni mizi.

Mary ga je nekaj časa motrila, potem ga je s kretnjo roke povabila, naj prisede k njej.

Mlačenč je nervozno naročil neko pičko. Ko je izpraznil čašo, se je zato pil v svoje mračne misli ...

Mary ga je pozorno opazovala. Zani ni bilo jazzu, ne mladih lepih žensk, godbe ne plesa.

Njegov obraz je bil tako žalosten, da se je Mary hočeš - nočes moral poznamati zanj. Lotilo se je nekakšno sočutje do tega neznanca, ki ga je videla in srečala prvič.

Nepričakovano ga je zdramilila iz začlenjenosti, ko je dejala:

»Gospod, ali ne bi izpraznili z menoj čašo šampanjca?«

Neznanec je sprejel. Nato sta govorila o vsakdanjih, nepomembnih rečeh.

»Ali prihajate pogosto v to zabavščino?« je ga vprašala.

»Nocoj sem prvič tukaj.«

Tako se je plel razgovor, ki je postajal čedalje intimnejši, dokler ni mlačenč razkril Mary svoje bolesti. Priznal je, da ga je zavela strast igre. Iz blagajne šefu si je izposodil petdesetisoč frankov, ki jih je zaigral do zadnjega

novca. In zjutraj je pričakoval revizijo!

»Ob petih zjutraj, ko bodo zapirali kabaret »Georgien« se bom moral ustreliti!« je rekel na koncu.

Mary je poslušala zgodbo, ki jo je bila vso prevzela.

»Ali je vse to res, kar ste mi pravkar povedeli?«

»Res, mar mislite, da sem vam govoril zato da bi vas genila moja zgodba? Saj vendar ne morete storiti ničesar v mojo korist.«

Mary ga je neverjetno pogledala, kakor bi se hotela prepričati, govori li resno ali laže. In je izblodila:

»Moj Bog, umreti v naponu svojih sil, biti lep in mlad in zdrav, kar ste vi!«

Potegnila ga je k sebi in mu pripevila svojo zgodbo. Potem ji je dejal:

»Gospodiča, vam ni mesta v tem prostoru! Dovolite mi, da vas spremim domov!«

»Hvala. Trenutek, prosim.«

Vzela je čekovno knjižico in napisala na ček ime svojega novega znanca ter pristavila: Izplačajte mu petdesetisoč frankov ...

Minuto pozneje je na stopnjišču nadalja slabost. Bruhnila je kri, se zrušila, čutila, da umira ...

Njene poslednje misli so bile:

»Vendar ni bilo moje življenje zaman. Rešila sem življenje sočloveku, mlademu, zdravemu in lepemu. Bodu mu blagoslovljeno in srečno!«

Ali ste že naročeni na

„ŽIVLJENJE IN SVET“?

Preko

30.000.000
nalivnih peres na celem svetu je postalo nemodernih!

Novi Montblanc.

»Stossfluer« je tukaj —

on diha!

Tako kakor so pri človeku razdeljeni organi za

dihanje in požiranje, ima

tudi novi Montblanc-model

posebne cevke za zrak

in črnilo. Zato

ne maže in ne

kaplje, a pero

tako plie.

Montblanc-Meisterstück

4810 z garancijo za

celo

življenje.

Din. 304.—

400.— 480.— 640.—

MONTBLANC

za gospode od . . . Din 240.— 790.—

za dečke 11—16 let od Din 200.— 420.—

za otroke

